

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Autism Finland rf | Autism Finland
(member of IAAE and WAO)

KESKUSTOIMISTO

Pasilanraitio 9 B, 7. krs
00240 HELSINKI
+358 50 370 9155

KAAKKOIS-SUOMEN ALUETOIMISTO

Salpausselänkatu 40 A, 3. krs
45100 Kouvola

POHJOIS-SUOMEN ALUETOIMISTO

Järjestötalokumppanuuskeskus
Kansankatu 53
90100 OULU

facebook.com/Autismiliitto
twitter.com/Autismiliitto
instagram.com/autismiliitto
youtube.com/Autismiliitto

NEUVONTAPALVELU

ma-to klo 12–15

puh. 050 467 3130

www.autismiliitto.fi

Kansikuva: Rami Marjamäki
Kuvat: Helin Vesala (ellei ole erikseen mainittu)

SISÄLTÖ

1. Autismiliitto ry	4
2. Organisaatio	5
Jäsenyhdistykset	6
3. Autismiliiton toiminta	7
Vaikuttamistoiminta	8
Neuvontapalvelu	10
Koulutukset ja infot.	11
Jäsenyhdistysten tukeminen, neuvonta ja ohjaus	13
4. Vertais- ja kokemustoiminta	15
Vertaisosaajatoiminta	15
Kokemusasiantuntijatoiminta	17
Nettivertaisillat	18
Vertaisryhmäohjaajien koulutus ja tuki	18
5. Askel aikuisuuteen -projekti (2019-2021)	20
Hankkeen tavoitteet	20
Projektin toiminta.	20
6. Viestintä	21
Vuoden pääteemoja	21
Verkkosivut	22
Sosiaalinen media	22
Autismi-lehti.	22
Uutiskirjeet.	25
Mediaviestintä.	25
Tilaukset ja palvelut	29
7. Liite 1 ja 2, tilinpäätös ja tase 2021	30

1. AUTISMILIITTO RY

Kuva: Rami Marjamäki

Vuosi 2021 oli vuonna 1997 perustetun Autismiliiton 24. toimintavuosi. Liiton toimintaa ohjaa tavoite edistää autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä yhdenvertaisuuden, vaikutusmahdollisuuksien ja hyvän elämän toteutumista. Autismiliiton visio on tiivistetty sanoihin ”Tunne autismi”. Nämä sanat kuvaavat Autismiliiton toiminnan päämäärää: visionamme on autisimiyönteinen yhteiskunta, jossa tunnetaan ja tunnustetaan autismikirjon moninaisuus ja turvataan autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä oikeus hyvään elämään.

Autismiliiton toiminta pohjautuu arvoille yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys ja asiantuntijuus.

Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että jokaisella on oikeus ja mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan jäsenenä. Edistämme esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä ihmisoikeuksien toteutumista.

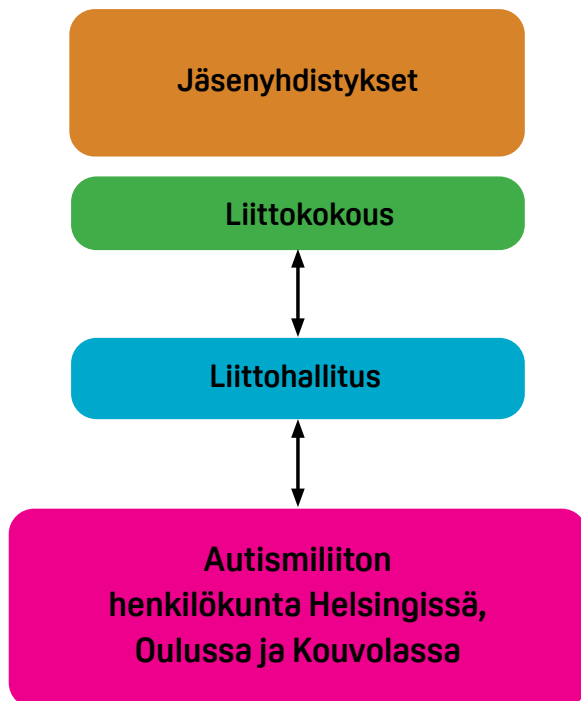
Yhteisöllisyys tarkoittaa sitä, että kehitämme yhteisöllisyyttä jäsenyhdistystemme, sidosryhmien ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Vahvistamme vertaisuutta ja vuoropuhelua.

Asiantuntijuus puolestaan tarkoittaa sitä, että olemme luotettava, riippumaton ja ajassa mukana oleva asiantuntijaorganisaatio. Liiton toiminta perustuu tutkittuun tietoon ja kokemustietoon.

2. ORGANISAATIO

Autismiliitto ry ORGANISAATIOKAAVIO

Henkilökunta vuoden 2021 lopussa:

Toiminnanjohtaja
Tarja Parviainen

Hallintosihteeri
Minna Jääskeläinen

Viestintäkoordinaattori
Helin Vesala

Viestintäassistentti
Johanna Kyllönen (9.8.2021-)

Vaikuttamistoiminnan asiantuntija
Sari Valjakka

Järjestösuunnittelijat
Marjo Häyry
Pohjois-Suomen aluetoimisto

Katriina Siiskonen
Kaakkois-Suomen aluetoimisto

Pia-Maria Ala-Kihniä
Helsingin aluetoimisto

Vertais- ja kokemustoiminnan päällikkö
Elina Vienenon

Vertais- ja kokemustoiminnan suunnittelija
Elina Havukainen

Toimistosihteeri
Anne Saarinen (75 %:n työaika)

Toimistoapulainen
Aapo Ahtola (n. 1 pv/vko)

Askel aikuisuuteen -projekti
projektipäällikkö Outi Tuomaala
projektisuunnittelija Sari Vierikko

Arjen tuki -hanke (Korona-avustus)
projektisuunnittelija Johanna Huhtala
(1.1.-31.1.2021 ja 15.3.-28.5.2021)

Lisäksi tarjosimme vuoden aikana yhden työharjoittelu- ja yhden TET-harjoittelu-paikan.

Liiton henkilökunnan työterveyshuolto hankittiin Terveystalosta.

Liittohallitus

Liittokokous valitsee kerran vuodessa liitolle hallituksen. Liittohallituksen puheenjohtajana toimi vuonna 2021 Päivi Norvapalo.

Jäsenet ja varajäsenet 1.1.2021-22.5.2021:

Päivi Norvapalo, puheenjohtaja
Tiina Alkio
Meri-Johanna Fabritius
Reijo Hämäläinen
Johanna Kuisma
Nina Korventaival
Teemu Muukkonen, varapuheenjohtaja
Anna-Kaisa Sipilä
Teemu Wettenhovi

Varajäsenet sisäänkutsumisjärjestyksessä

Riikka Kiilo
Aslak Rantakokko
Heta Pukki
Ari Hietikko

Jäsenet ja varajäsenet 22.5.2021-31.12.2021:

Liittohallituksen jäsenet:

Päivi Norvapalo, puheenjohtaja
Meri-Johanna Fabritius
Reijo Hämäläinen
Pia Karasjärvi
Riikka Kiilo
Antti Kolari
Johanna Kuisma
Teemu Muukkonen, varapuheenjohtaja
Anna-Kaisa Sipilä

Varajäsenet sisäänkutsumisjärjestyksessä:

Heta Pukki
Ari Hietikko
Anna-Reetta Pakarinen
Taru Niemi

Jäsenyhdistykset

Autismiliiton varsinaisia jäseniä ovat eri puolilla Suomea sekä valtakunnallisesti toimivat jäsenyhdistykset. Vuoden 2021 lopussa liitossa oli 24 jäsenyhdistystä ja niissä kaikkiaan n. 3533 varsinaista jäsentä.

Jäsenyhdistys	Varsinaiset jäsenet
Autismin kirjon pohjalaiset ry	131
Autismiyhdistys PAUT ry	659
Euroopan Autismikulttuuri yhdistys ry (liittyi vuonna 2020)	143
Etelä-Savon ADA ry	54
Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening rf	7
HYMY ry	151
Itä-Savon Puatti ry	35
Keski-Suomen Autismiyhdistys ry	20
Kymenlaakson Autismiyhdistys ry	261
Lapin autismikirjo ry (liittyi vuonna 2020)	57
NAM – Neurokirjon Ammattilaiset ry	53
Neuropsykiatrisen kirjon yhdistys- Nepsytic ry	21
Pohjois-Karjalan ADHD-, autismi- ja dysfasiayhdistys Aksoni ry	74
Eijsveikeet, Pohjois-Savon ADHD-, autismi- ja kielihäiriöyhdistys ry	68
Pohjois-Suomen autismin kirjo ry	497
Päijät-Hämeen Autismi- ja Asperger ry	142
Rett ry	87
Satakunnan SAMDY ry	137
Suomen Autismikirjon Yhdistys ry (ASY)	211
Suomen Autismikoira ry	17
Tampereen seudun Autismiyhdistys TSAU ry	352
Turun seudun Autismi- ja ADHD-yhdistys Aisti ry	310
Varkauden Seudun Nepsyt ry	19
Ylä-Savon Autismi- ja Aspergeriyhdistys ry	27
Yhteensä	3533

3. AUTISMILIITON TOIMINTA

Kuva: Rami Marjamäki

Autismiliiton päätavoitteena vuonna 2021 oli edistää autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä etujen ja yhdenvertaisuuden toteutumista yhteiskunnassa lisäämällä tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista sekä keinoista niihin vastaamiseen. COVID-19 -epidemian takia henkilökunta jatkoi pääasiallisesti etätyössä, mutta muuten epidemiatilanne ei merkittävästi vaikuttanut Autismiliiton toimintaan tai sen volyymiin. Toimintaa oli jo edellisenä vuonna onnistuneesti siirretty etäyhteyksin tapahtuvaksi. Siksi tapahtumien, webinaarien, kokousten ja muun yhteydenpidon järjestäminen verkossa ei tuottanut vaikeuksia.

Ensimmäistä kertaa myös liiton suurin vuosittainen tapahtuma Autismin talvipäivät järjestettiin kokonaan etätapahtumana. Vuoden aikana etänä järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat keräsivät ja maantieteellisesti laajemmin ja määrällisesti enemmän osanottajia kuin vastaavat aiemmin livenä järjestetyt tapahtumat.

Jäsenyhdistysten tukeminen toteutui säännöllisesti mm. suljetussa puheenjohtaja-sihteerin Facebook-ryhmässä, Teams-tapaamisissa sekä jäsenyhdistyksittäin tapahtuneessa yhteydenpidossa. Tukea annettiin mm. järjestöhallinnon järjestämiseen sekä paikalliseen vaikuttamistyöhön.

Toiminnan tuloksellisuuden seuranta ja arviointia tehtiin suunnitelmallisesti. Toiminnasta kerättiin palautetta sidosryhmille, jäsenyhdistyksille, henkilökunnalle ja liittohallitukselle suunnatuin palautekyselyin. Palautetta kerättiin myös kaikista koulutuksista ja tapahtumista sekä neuvontapalvelusta. Liiton toiminnan pääasiallinen rahoitus tulee Veikkauksen voittovaroista ja kanavoidaan liitolle STM:n alaisen sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n kautta. Rahoittajan vaatimukset avustetun toiminnan vaikutuksista ja tuloksista ovat vuosien varrella kiristyneet. Tämä on osaltaan kirittänyt myös Autismiliiton toiminnan suunnittelua ja seuranta sekä toiminnan vaikutusten arviointia.

Vaikuttamistoiminta

Liiton vaikuttamistoiminnassa ja edunvalvonnassa keskeisenä tavoitteena oli, että autismikirjon lasten, nuorten ja aikuisten erityistarpeet tulevat otetuksi huomioon lainsäädännön valmistelussa ja päätöksenteossa. Toimintavuoden aikana pyrimme tähän tavoitteeseen kohdentamalla vaikuttamistyötä

- Sote-palvelujen lainsäädäntöön ja päätöksentekoon sekä sote-alan päättäjien ja asiantuntijoiden tiedon lisäämiseen autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten palvelutarpeista. (mm. vammaislainsäädännön uudistus, lastensuojelulain muutokset, autismin Käypä hoito -suositus siihen liittyvän Potilaat mukaan -hankkeen kautta, sote-henkilöstön saatavuus ja koulutus, lapsen henkilökohtainen apu).
- Varhaiskasvatukseen, koulun, opiskeluun, työllistämiseen ja muuhun päiväaikaiseen toimintaan sekä asumiseen liittyvään lainsäädäntöön ja päätöksentekoon, jotta autismikirjon ihmisten osallisuus voisi toteutua elämänsä eri vaiheissa. (mm. varhaiskasvatuslain uudistus, lapsistrategian toimeenpano, kysely ja artikkeli autismikirjon ja muiden vammaisten lasten koulunkäynnistä ja tuen toteutumisesta, oppivelvollisuuden laajentamisen seuranta, työllistämisen Suomen malli, Työhaun työkirja autismikirjon ja muille neurokirjon ihmisille osana Lapin Digi nepsy -hanketta).

Lainsäädäntöuudistuksiin (mm. vammaislainsäädännön ja lastensuojelulain uudistukset) sekä lapsistrategiaan vaikutimme aktiivisesti ja tuloksellisesti. Annoimme 12 omaa lausuntoa ja 22 kannanottoa sekä vaikutimme useisiin Vammaisfoorumin kautta lähteneisiin lausuntoihin. Olimme eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuultavana lastensuojelulaista, osallistuimme useisiin kuulemistilaisuuksiin (osassa kutsuttuna) mm. vammaislainsäädännön uudistuksesta ja lapsistrategian toimeenpanosta. Osallistuimme lisäksi lukuisiin Vammaisfoorumin alaisiin sekä muihin työryhmiin, koskien mm. esteettömyysdirektiivin toimeenpanoa ja työllistämisen Suomen mallin (Työkanava Oy) lakia. Osallistuimme kutsuttuna myös lapsiasiainvaltuutetun pyöreän pöydän keskusteluun neuropsykiatrisesti oireilevien lasten tuen tarpeista ja palveluista.

Osallistuimme Duodecimin Potilaat mukaan -hankkeen ohjausryhmään osana Käypä hoito -suosituksen valmistelua. Hankkeessa kehitetään toimintamallia, jolla jatkossa turvataan potilaiden osallisuus suositusten valmistelussa ja päivittämisessä. Autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä kokemustietoa kerättiin hankkeen fokusryhmissä ja tätä tietoa hyödynnetään suosituksen valmistelussa.

Neuropsykiatrisesti oireilevien ihmisten haasteet palvelujen saamisessa ovat yhä vahvemmin nousseet julkiseen keskusteluun, ja myös useat kansanedustajat ovat heränneet siihen, että neuropsykiatrisesti oireilevat ihmiset jäävät palvelujärjestelmässä usein väliinputoajiksi. Viime vuonna kansanedustajat tekivät neljä aloitetta nepsy-asioista. Tähän ns. ”neuropsykiatriseen heräämiseen” ovat vaikuttaneet samanaikaisesti monet tekijät ja toimijat, mukaan lukien kohderyhmiin kuuluvien tahojen oman aktiivisuuden lisääntyminen. Seurauksena on ollut, että myös kysyntä Autismiliiton toimintaa kohtaan riippumattomana asiantuntijajärjestönä vahvistui entisestään.

Liiton arviointikyselyissä sidosryhmät ja jäsenyhdistykset arvioivat varsin myönteisesti vaikuttamistoiminnan tuloksellisuutta. Lähes kaikki vastaajista olivat sitä mieltä, että vuonna 2021 liitto vaikutti siihen, että autismikirjon ihmisten tarpeita on huomioitu lainsäädännön valmistelussa ja päätöksenteossa (94 % vastaajista oli tästä täysin tai jokseenkin samaa mieltä). Samoin lähes kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä siitä, että liitto lisäsi toiminnallaan tietoa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista (97 % prosenttia oli tästä täysin tai jokseenkin samaa mieltä). 93-97 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että liitto teki ajankohtaisia kannanottoja ja lausuntoja.

Yhteistyö

Yhteistyö verkostoissa oli vilkasta ja tuloksellista. Liiton toiminnanjohtaja toimi Vammaisfoorumin hallituksen varapuheenjohtajana ja vaikuttamistoiminnan asiantuntija Vammaisfoorumin Lapset ja nuoret -työryhmän puheenjohtajana. Liiton hallituksen puheenjohtaja toimi Kehitysvammaliiton valtuuskunnan jäsenenä ja toiminnanjohtaja valittiin Soste ry:n valtuustoon. Toiminnanjohtaja toimi myös Vatesäätiön valtuuskunnan jäsenenä.

Yhteistyössä muiden vammaisjärjestöjen kanssa oltiin mukana kirjoittamassa vammaisten lasten vanhemmille suunnatun koulukyselyn tuloksista artikkelia, joka julkaistiin lapsiasiavaltuutetun kirjassa. Kyselyn mukaan eniten haasteita oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteutumisessa oli lapsilla, joilla oli jokin neuropsykiatrinen oireyhtymä. Artikkelit tuo siten laajemman yleisön tietoisuuteen myös autismikirjon ja muiden neuropsykiatrisesti oireilevien lasten koulunkäynnin ja tuen toteutumisen haasteita.

Vammaisfoorumin lapsiryhmän, Kuntaliiton ja Assistentti-infon yhteistyönä julkaistiin ohje lapsen henkilökohtaisen avun myöntämisestä ja järjestämisestä kuntien vammaispalveluille. Ohjeen valmistelutyötä veti Autismiliiton vaikuttamistyön asiantuntija. Autismikirjon lasten ja aikuisten haasteisiin henkilökohtaisen avun saamisessa vaikutettiin myös muilla tavoin, mm. päättäjien ja virkamiesten tapaamisissa.

Teimme tiivistä yhteistyötä kolmikannan liittojen (Autismiliitto, ADHD-liitto ja Aivoliitto) kesken yhteisiin jäsenyhdistyksiin ja teemoihin liittyen. Tiivistä yhteistyötä teimme myös kehitysvammajärjestöjen kanssa mm. lainsäädäntöön vaikuttamiseksi. Liiton edustajat osallistuivat aktiivisesti Kehitysvamma-alan asumisen neuvottelukunnan (KVANK) eri työryhmien työskentelyyn ja toiminnanjohtaja toimi neuvottelukunnan työvaliokunnan puheenjohtajistossa. Autismiliitolla oli edustaja useiden hankkeiden ohjausryhmissä, kuten esimerkiksi PAUT ry:n Autismipolku -hankkeessa, kahdessa ESR-hankkeessa (Lapin Digi-nepsy -hanke ja SAMK:in DigiNepsy -hanke), STM:n hankerahoituksella pyörivässä Helsingin kaupungin Työkykyisempi stadi -hankkeessa ja Niilo Mäki -insituutin Nuorten Hahmola -hankkeessa.

Lausunnot ja kannanotot (10 kpl)

15.1.2021

Lausunto vammaisalan ammattitutkinnon rakenteesta

15.2.2021

Lausunto lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevasta lainsäädännöstä

15.2.2021

Lausunto osallisuustyöryhmän vammaispalvelulainsäädännön uudistusta koskevista ehdotuksista

7.5.2021

Lausunto korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmasta

20.5.2021

Lausunto lastensuojelulain muuttamisesta

11.6.2021

Lausunto kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmasta

11.6.2021

Lausunto varhaiskasvatuslain muuttamisesta

17.8.2021

Lausunto laista osatyökykyisten työllistymistä tukevan erityistehtäväyhtiön perustamisesta

11.11.2021

Lausunto sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskukselle lastensuojelulain henkilöstömitoituksesta

Kevät 2021

Vammaislainsäädännön uudistuksen kuulemiskierros, kirjalliset kommentit

Neuvontapalvelu

Vahvistimme keskeisten sidosryhmien ja verkostojen tietopohjaa autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten sekä heidän läheistensä tuen ja palveluiden tarpeista tavoittamalla yli 4700 ihmistä.

Neuvontapalvelun tehtävänä on välittää tietoa autismikirjoon liittyvistä teemoista sekä valtakunnallisista ja alueellisista palveluista että eri tukimuodoista. Neuvontapalveluun saattoi olla yhteydessä puhelimitse neljänä arkipäivänä viikossa, ma-to klo 12–15 sekä sähköpostitse. Lisäksi oli mahdollista sopia etukäteen henkilökohtaisesta käynnistä liiton toimistoille tai tavata etäyhteyksien välityksellä.

Kesällä neuvontapalvelu oli tauolla neljä viikkoa ja vuodenvaihteen aikaan kaksi viikkoa. Neuvontapalvelutiimin muodostivat liiton järjestösuunnittelijat. Suunnitelluista neuvontapalveluista toteutui vuoden aikana 96,6 prosenttia. Yhteydenottoja kirjattiin vuoden aikana yhteensä 809, joista 60 % oli puhelinsoittoja, 38 % sähköposteja ja muut käyntejä toimistolla tai etäyhteyksin toteutettuja tapaamisia. Yhteydenottojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 8,5%.

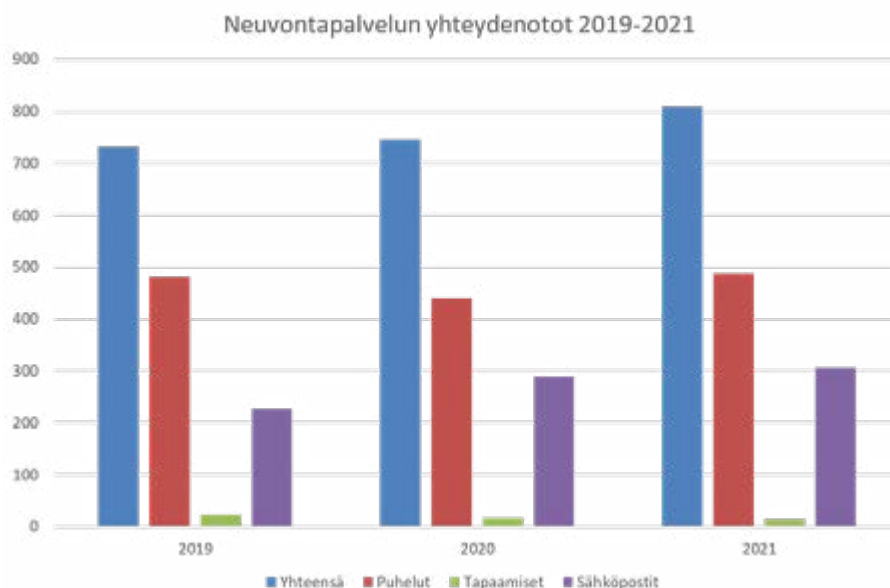
Kaikista yhteydenotoista tehtiin seurantaa. Jokaisen puhelun lopussa kysyttiin soittajalta palaute, joka kirjattiin seurantakaavakkeeseen. Henkilökohtaisissa ja etätapaamisissa palaute kerättiin suullisesti ja saatu palaute kirjattiin seurantakaavakkeeseen. Puhelimitse ja tapaamisilla saadun palautteen keskiarvo oli 4,4 (asteikko 1 välttävä - 5 erinomainen). Sähköposteista saatiin palautetta viestin mukana lähetetyn Webropol-kyselylinkin avulla, ja siinä keskiarvona oli 4,4 (asteikolla 1 välttävä - 5 erinomainen).

Neuvontapalvelun yhteydenottajista oli 79% naisia. 51 % yhteydenottajista oli autismikirjon ihmisten läheisiä, 31% autismikirjon ihmisiä. Sosiaali-, terveydenhuollon ja opetusalan ammattilaisia yhteydenottajista oli 15%. Yhteydenottajan työelämästatus ei tullut esille 44%:ssa yhteydenotoista. 36% yhteydenottajista kertoi olevansa palkansaaja, 10% eläkkeellä, 6% opiskelija, 3% työtön ja 1% yrittäjä.

Nuorten saavuttamiseksi neuvontapalvelu aloitti yhteistyön Mieli ry:n Sekaisin Gaming-toiminnan kanssa. Kokeilukertoja oli kahdeksan. Kokeilussa Autismiliiton neuvontapalvelun työntekijät vastailivat Discord-alustalla nuorten kysymyksiin autismikirjosta ja kertoivat autismiin liittyvistä asioista. Yhdellä kerralla mukana oli myös kokemusasiantuntija. Lisäksi neuvontapalvelu aloitti yhteistyön Nuorten Elämä -palvelun kanssa, josta heille tulleet autismikirjoon liittyvät kysymykset lähetetään neuvontapalveluun vastattavaksi. Yleisimmät yhteydenoton aiheet olivat diagnosointi, kuntoutus ja palvelut. Uutena aiheena oli autismikirjoon kuuluva PDA-piirteisyys.

Neuvontapalvelua annettiin myös Tukinet-chat alustalla kerran kuukaudessa teemoitetuissa chateissa. Chatteja järjestettiin 10 kertaa. Chattien teemat olivat: autismikirjo, diagnosointi, varhainen tuki, vertaistuki ja yhdistystoiminta, aistit, oppimisen tuki, Kelan ja terveydenhuollon kuntoutukset, sosiaali- ja vammaispalveluiden palvelut sekä haastava käyttäytyminen. Chateissa oli keskimäärin 6 osallistujaa.

Neuvontapalvelutiimi tuotti aineiston Autismi-lehden ”Neuvontapalvelu tiedottaa”-palstalle. Järjestösuunnittelijat myös ylläpitivät Autismiliiton info-sähköpostia.

Koulutukset ja infot

TEAMS-WEBINAARI
Anna mulle mahdollisuus
 30.3.2021 klo 9:30-16:00

Teema syrjäytymisen ehkäisy. Miten huomioida ja tukea neuropsykiatrisesti oireilevien nuorten ja aikuisten opintoja, työllistymistä ja työelämässä pysymistä?

Kenelle? Nepsynuoria ja -aikuisia työssään kohtaavat ammatillaiset, kunnan päättäjät ja muut asiasta kiinnostuneet.

OHJELMA

9:30	Tervetuloa
9:45-10:15	Mikä ihmeen nepsy? - neuropsykiatriset häiriöt yleisesti - Mari Huhtiniemi, psykologi, työnohjaaja, neuropsykiatrin valmentaja
10:20-11:20	Neuropsykiatrisen nuoren opiskelun/ etäopiskelun tukeminen - Tuula Palomäki-Jägerroos, TtM, ammatillinen erityisopettaja, neuropsykiatrin valmentaja
11:25-12:00	Kokemuspuheenvuoro
12:00-12:45	Lounastauko
12:45-13:00	Kommenttipuheenvuoro - Johannes Hietala, hankesuunnittelija, Aivoliitto ry
13:00-14:00	Oma Väylä kuntoutus ja nuoren ammatillisen koulutuksen palvelut nuoren tukena - Kela asiantuntija
14:00-14:30	Kokemuspuheenvuoro
14:30-14:45	Tauko
14:45-15:45	Uhkasta mahdollisuudeksi työelämässä - Mari Huhtiniemi, psykologi, työnohjaaja, neuropsykiatrin valmentaja
15:45-16:00	Kiitos

Tilaisuus on maksuton.

ILMOITTAUTUMINEN 26.3. mennessä
www.lyyti.in/Anna_mulle_mahdollisuus_webinaari_0171

*Oikeudet ohjelman muutoksiin pidätetään.

LISÄTIETOA

Marjo Häyry
marjo.hayry@autismiliitto.fi
 puh. 050 502 2269

Katja Suni
katja.suni@adhd-liitto.fi
 puh. 045 657 8720

Autismiliiton jäsenyhdistysten yhteinen

Järjestöpäivä 2021

Milloin?
 Pe 21.5.2021 klo 10-16

Missä?
 Etäyhteyksin

Kenelle?
 Autismiliiton jäsenyhdistysten hallitusten jäsenille

Koulutuksellisen päivän tavoitteena on selkeyttää hallitustoimijoiden roolia toimivassa ja kehittyvässä yhdistyksessä sekä antaa osallistujille työkaluja yhdistyksen hallinnon hoitamiseen liittyviin tehtäviin ja tarjota areena vertaisoppimiseen.

Ilmoittautuminen 18.5. mennessä
<https://link.webpolsurveys.com/S/E65455368AB759CF>

Ohjelma

klo 10:00-10:15	Tervetuloa Päivi Norvapalo Autismiliiton liittohallituksen puheenjohtaja
klo 10:15-12:15	Hallituksen vastuut ja velvollisuudet Hallituskinikka Kari Lahti Kouluttaja, fil. kand.
klo 12:15-13:00	Lounastauko
klo 13:00-14:00	Jäsenyhdistyskyselyn tulokset ja Jäsenyhdistyksille nettisivuosion esittely
klo 14:00-14:30	Tauko
klo 14:30-15:30	Opintokeskus Siviksen kanssa alkanut yhteistyö Meri Norola Asiantuntija Opintokeskus Sivis
	Autismiliiton käytänteet Sivis-yhteistyöhön
klo 15:30-16:00	Loppukevennys ja päivän päätös

Lisätiedot:
 Marjo Häyry
marjo.hayry@autismiliitto.fi
 050 502 2269

Järjestösuunnittelijat toteuttivat yhteensä 42 info- ja koulutustilaisuutta autismitietoon liittyvistä teemoista. Koulutus- ja infotilaisuuksien tavoitteena oli vahvistaa keskeisten sidosryhmien ja verkostojen tietopohjaa autismitietoon ja autismitietoon ihmisten sekä heidän läheistensä tuen ja palveluiden tarpeista. Tilaisuuksia järjestettiin kolmella eri tavalla: kaikille avoimina koulutuksina, tietylle yhdistykselle tai organisaatiolle räätälöitynä pienenä tilaisuutena sekä kaikille avoimina webinaareina. Näihin koulutuksiin osallistui yhteensä 1577 osallistujaa. Tapahtumista 12 järjestettiin yhteistyössä Autismiliiton jäsenyhdistysten kanssa.

Kaikille avoimina koulutuksina järjestettiin Autismitietoon tutuksi-koulutussarjaa kaksi kertaa verkkokoulutuksena. Koulutuksiin osallistui yhteensä 87 osallistujaa. Kaikille avointa HAASTE-toimintamallikoulutusta järjestettiin kaksi kertaa seitsemän tunnin verkkokoulutuksina, joihin osallistui yhteensä 108 osallistujaa. Räätälöityjä pienempiä tilaisuuksia järjestettiin pyynnöstä esimerkiksi kunnille, kouluille sekä hankkeille, esimerkiksi kehitysvamma-alan opiskelijoille, yläkoululaisille kansainvälisen koulun oppilaille, Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksille ja mieskaveritoiminnalle sekä sairaalaklovnien kansainväliselle ClowNexus-hankkeelle.

Autismiliitto järjesti kaksi PDA-aiheista webinaaria, joissa käsiteltiin PDA:han liittyvää käyttäytymisen erityispiirteistöä. Toinen webinaari oli suunnattu autismitietoon ihmisten ja heidän läheisilleen ja siihen osallistui

134 henkilöä. Toinen webinaari oli suunnattu ammatillisille ja siihen osallistui 210 henkilöä.

Autismitietoisuuden viikolla (WAAD) Autismiliitto järjesti kolme maksutonta avointa webinaaria, joiden aiheina olivat diagnosointi, varhainen tuki ja sisarus. Jokaisessa webinaarissa oli ulkopuolinen asiantuntija sekä kokemusasiantuntija. Webinaareilla tavoitettiin yhteensä yli 1100 osallistujaa. Lisäksi webinaarien talenteet olivat nähtävissä Autismiliiton Youtube-kanavalla vähintään 2 viikkoa.

Autismiliiton omilla koulutuksilla, tietoiskuilla ja webinaareilla tavoitettiin yhteensä 3069 ihmistä. Kaikista koulutuksista ja tietoiskuista ei kerätty osallistujapalautetta niiden luonteen vuoksi, mutta saatu palaute oli erittäin hyvää ja kerätyn palautteen numeraalinen keskiarvo oli 4,6 (asteikolla 1-5).

Järjestösuunnittelijat ylläpitivät Autismiliiton koulutuskalenteria, johon eri organisaatiot voivat ilmoittaa autismitietoon liittyviä koulutuksia ja tapahtumia Autismiliiton omien koulutusten ja tapahtumien lisäksi.

COVID-19 -tilanteen vuoksi kaikki suunnitellut messut, joihin Autismiliitto oli suunnitellut osallistuvansa näytteilleasettajana, peruuntuivat. Järjestösuunnittelijat olivat kuitenkin mukana marraskuussa Rinnekodin järjestämässä Tunne työsi -seminaarissa esittelypöydän kanssa.

Autismin talvipäivät järjestettiin koronatilanteen vuoksi täysin etänä. Talvipäivien teema oli ”Oppia läpi elämän”. Talvipäiviin osallistui 333 rekisteröityä kävijää, joista 222 ammattilaista ja 29 autismikirjon henkilöä tai heidän omaistaan. Lisäksi 9 yhdistystä järjesti vertaistoimintana etäkatsomon jäsenilleen.

Yhteistyössä järjestetyt webinaarit ja koulutukset

Autismiliitto, Aivoliitto ry:n ja ADHD-liitto ry järjestivät vuoden aikana yhteistyössä kolme avointa maksutonta webinaaria. Webinaarien aiheina olivat nuorten tukeminen, ikääntyminen sekä neurokirjon aikuisten kohtaaminen palvelujärjestelmässä. Nämä yhteistyössä toteutetut webinaarit tavoittivat yli 1400 osallistujaa.

Aivoliiton ja ADHD-liiton kanssa järjestettiin myös kaksi Aistikoulutusta, keväällä ja syksyllä. Nämä koulutukset olivat maksullisia ja olivat suunnattu pääsääntöisesti ammattilaisille, mutta kaikki asiasta kiinnostuneet saivat tulla mukaan. Koulutukset järjestettiin etäkoulutuksina. Kevään koulutuspäivän aiheena olivat syömisestä haasteet ja siihen osallistui 92 henkilöä. Syksyn aistikoulutuksen teemana oli aistien erityisyydet oppimisympäristöjen näkökulmasta. Siihen osallistui 141 henkilöä. Autismiliiton osuus näistä osallistujista on 1/3.

Aistikoulutus

to 6.5.2021
klo 9.30–18.00

Aistikoulutuksen teemana on neuropsykiatrisesti oireilevien henkilöiden aistitiedon käsittelyn erityisyys, syömisvaikeudet ja arjen tuen mahdollisuudet.

Paikka Ilmoittautuminen 19.9.2021 mennessä
Verkossa: https://www.ljy.fi/in/kalenteri/kaikki_kirjolla_webinaari_1352

Hinta
Osallistuja 80 €, Autismiliiton, Aivoliiton tai ADHD-liiton jäsen tai opiskelija 40 €. Ryhmähinta yli viidelle osallistujalle 400 €

Tutustu ohjelmaan Autismiliiton verkkosivuilla.

Lääketieteellisen ohjelmasta:
 Katja Siitonen,
 kettina.suominen@autismiliitto.fi
 Lääketieteellisen ohjelmasta:
 Johanna Heikkinen,
 johanna.heikkinen@autismiliitto.fi

Jäsenyhdistysten tukeminen, neuvonta ja ohjaus

Yksi kaikkein tärkein yhteistyökumppani liitolle ovat sen jäsenyhdistykset, joista suurin osa toimii täysin vapaaehtois pohjalta. Yhdistysten tukemisessa Autismiliiton tavoitteena oli tarjota yhdistysten tarpeita ja toiveita vastaavaa tukea jäsenyhdistyksille ja vahvistaa yhdistysaktiivien järjestöosaamista.

Autismiliitolla oli vuoden 2021 lopussa 24 jäsenyhdistystä. Yksi jäsenyhdistys, Länsi-Uudenmaan Neuris ry, lopetti toimintansa kesällä 2021. Järjestösuunnittelijat kohtasivat vuoden aikana edustajia 20 jäsenyhdistyksestä antaen heille neuvoja yhdistystoimintaan ja osallistumalla tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Tietoa jaettiin myös siitä, miten yhdistykset voivat hyödyntää Opintokeskus Siviksen palveluita ja sieltä saatavaa tukea. Tähän avautui mahdollisuus liiton liittyttyä Siviksen jäseneksi vuoden 2021 alusta alkaen. Järjestösuunnittelijat järjestivät yhteistyössä yhdistysten kanssa 12 tapahtumaa ja koulutusta, joissa teemoina olivat kouluasiat, arjen vinkit vanhemmille, haastava käyttäytyminen, varhaiskasvatus ja palvelut.

Myös vuosi 2021 oli haasteellinen yhdistyksille COVID-19-tilanteen vuoksi. Edellisenä vuonna aloitettua yhdistysten tukemista poikkeustilanteesta jatkettiin kouluttamalla yhdistyksiä yhdistystoiminnan vastuista ja velvoitteista, selvittämällä ja selkeyttämällä poikkeustilanteen vaikutuksia yhdistystoimintaan sekä rohkaisemalla yhdistyksiä jakamaan toimivia käytäntöjään poikkeustilanteen ajalla. Yhteyttä yhdistysten edustajiin pidettiin sekä suoraan että järjestösuunnittelijoiden ylläpitämän yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien PuSi-Facebook ryhmän kautta. PuSi-ryhmässä oli edustus yli 90 %:sta yhdistyksistä.

Järjestösuunnittelijat järjestivät kolme yhteistä tapahtumaa yhdistysten kanssa. Yhdistysten edustajille järjestettiin yhteistyössä Aivoliiton ja ADHD-liiton kanssa tammikuussa 2021 koulutuspäivä, jossa kouluttaja Kari Loimu avasi yhdistyslainsäädäntöä ja sen asettamia vastuita ja velvoitteita yhdistysten hallinnosta vastaaville. Lisäksi liittojen yhteistyönä järjestettiin kaksi kertaa vuoden aikana iltakahvit, joissa keskusteltiin toiminnanjohtajien ja liiton henkilökunnan johdolla ajankohtaisista teemoista yhdistystoiminnassa.

Samaa yhdistyslainsäädännön koulutusta oli saatavilla yhdistysten edustajille myös toukokuun jäsenyhdistyspäivässä, jossa perehdyttiin myös Opintokeskus Siviksen toimintaan ja yhdistyksille sitä kautta tarjolla olevaan tukeen. Syksyllä Autismiliitto järjesti jäsenyhdistyksilleen koulutusta Opintokeskus Siviksen kautta myös paikallisesta vaikuttamisesta tulevia maakunta-vaaleja varten.

Vahvistimme ammattilais- ja verkostoyhteistyötä

Aunet (Autism Networks) -ammattilaisverkosto on autismityön valtakunnallinen verkosto, joka kokoaa autismialan osaajia. Tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten yhteistyötä alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä jakaa tietoa. Verkoston tavoitteena on autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä hyvinvoinnin edistäminen. Vuonna 2021 järjestettiin kaksi valtakunnallista Aunet-tapaamista verkossa. Maaliskuun tapaamisen teemana oli PDA-piirteet autismikirjossa ja siihen osallistui 60 verkoston jäsentä. Marraskuussa teemana oli nuorten siirtymävaiheiden ja itsenäistymisen tukeminen ja tapaamiseen osallistui 32 osallistujaa. Lisäksi järjestettiin kuusi alueellista tapaamista, joihin osallistui yhteensä 93 verkoston jäsentä.

Monien verkostojen haasteena oli vaihteleva COVID 19-tilanne sekä poikkeustilanteesta ja henkilöstön saatavuushaasteista johtuneet kiireet sosiaali-, terveys- ja opetus alalla. Järjestösuunnittelijat osallistuivat mm. erilaisten hankkeiden ohjausryhmiin sekä paikallisiin ja valtakunnallisiin verkostoihin.

Kehitimme järjestösuunnittelijoiden osaamista

Tavoitteena oli myös ylläpitää ja kehittää järjestösuunnittelijoiden osaamista. Lakitoimisto Susanna Lehti & kumppanit valitsi Autismiliiton vuoden 2021 pro bono -yhteistyökumppaniksi ja tarjosi liitolle vuoden aikana kymmenen kertaa lakimiehen konsultaatiota. Kuka tahansa Autismiliiton työntekijöistä sai osallistua, mutta kaikkein eniten konsultaatio hyödytti neuvontapalvelusta vastaavia järjestösuunnittelijoita.

Lakikonsultaatioissa käsiteltiin sosiaalihuoltolain ja sen alaisten erityislakien soveltamista sekä keskityttiin tiettyihin erityiskysymyksiin työntekijöiden esittämien nimettömien asiakastapausten kautta.

Järjestösuunnittelijat kartuttivat osaamistaan lisäksi yhdistystoiminnasta, verkkokoulutuksista, erityishuollon tilanteesta tulevaisuudessa sekä autismikirjosta ja seksuaalisuudesta. Lisäksi yksi järjestösuunnittelija suoritti palvelumuotoilun erityisammattitutkinnon ja yksi neuropsykiatrisen valmentajan koulutuksen. Osaamista tuettiin myös kerran kuukaudessa järjestetyillä AA-aamuilla, joissa oli eri teemoin asiantuntijoita avaamassa aiheita koko Autismiliiton henkilöstölle.

”Suurin lahja, jonka voit itsellesi antaa, on
se, että hyväksyt lapsen juuri sellaisena
kuin hän on.”

- Emilia, vertaisosaaja

AUTISMILIITTO

4. VERTAIS- JA KOKEMUSTOIMINTA

Autismiliiton vertais- ja kokemustoiminta (VeKo-toiminta) rahoitettiin STEA:n kohdennetulla rahoituksella (ns. Ak-rahoitus). Toiminta sisälsi vertaisosaajatoimintaa, kokemusasiantuntijatoimintaa, nettivertaisiloja ja vertaisryhmäohjaajien koulutusta ja tukea. Autismiliiton VeKo-toiminnassa erotellaan vertais- ja kokemustoiminta mm. sen vuoksi, että ihminen, joka kokee omaksi vahvuudekseen pitää julkisia puheenvuoroja ei ole välttämättä se, joka kokee mielekkääksi antaa vertaistukea toisille ihmisille.

Verkoston jäsenet voivat olla sekä vertais- että kokemusverkoston jäseniä, mutta monet heistä valitsevat vain toisen. Vertaistoiminnassa toiminnan kohteena on samaa kokenut tai ryhmä samaa kokeneita ihmisiä, kokemustoiminnassa oletuksena on, että toiminnan kohderyhmällä ei ole samaa kokemusta. Myös tavoitteet toiminnoissa ovat erilaiset: vertaistuen tavoitteena on yksilön voimaantuminen ja yksin jäämisen tunteen väheneminen, kokemustoiminnassa autistitiedon lisääntyminen ja näkökulman laajentuminen. Verkoston jäseniä ja toimintoja yhdistää omakohtainen kokemus autismikirjosta.

Vertaisosaajatoiminta

Vertaisosaajat ovat liiton kouluttamia vapaaehtoisia, jotka antavat lyhytkestoista vertaistukea, kun autismikirjon diagnoosi on tuore. Heillä on omakohtainen kokemus autismikirjosta. Vertaisosaajiin sai yhteyden täyttämällä yhteydenottolomakkeen liiton nettisivuilla. Toiminnasta vastaava työntekijä vastaanotti lomakkeen, kartoitti tehtävään sopivat vertaisosaajat ja otti selvää, kuka pystyy vastaanottamaan tukisuhteen.

Työntekijä välitti vertaisosaajalle yhteydenottajan tiedot, lähimmän jäsenyhdistyksen, ohjeisti liiton ym. palveluista tuen saamiseksi jatkossa vertaisosaajan antaman tuen jälkeen. Vertaisosaajille järjestettiin ryhmäohjauksia netissä ja yksilöllistä ohjausta puhelimitse, sähköpostilla ja nettiyhteyksien kautta. Ohjauksissa tukisuhteista pystyi keskustelemaan liiton työntekijän ja ryhmässä muiden vertaisosaajien kanssa.

VeKo-toiminnan työntekijät ylläpitivät vertaisosaajien omaa Facebook-ryhmää. Sivulla julkaistiin työntekijöiden toimesta vertaistoimintaan liittyviä julkaisuja ja käytiin keskustelua vertaisuudesta ja autismikirjon asioista. Vertaisosaajat saivat kuukausittain vertaisosaajaviestin sähköpostilla, jossa työntekijä tiedotti ajankohtaisista asioista, kannusti tehtävässä jne. Vertaisosaajille järjestettiin täydennyskoulutus ja virkistysviikonloppu yhdessä vertaisvanhempien ja kokemusasiantuntijoiden kanssa joulukuussa Tampereella.

Täydennyskoulutuksessa sovittiin yhteisistä toimintasuunnitelmista vuodelle 2022. Kesäkuussa verkoston jäsenille järjestettiin virkistysellinen tapahtuma, jolla haluttiin osoittaa heille arvostusta sekä kiittää Autismiliiton vapaaehtoistoiminnassa mukanaolosta.

Vertaisosaajakoulutus aloitettiin syksyllä Helsingissä. Koulutus toteutettiin hybridimallilla. Koulutukseen osallistui 10 vapaaehtoista, jotka oli ennakkoon haastateltu. Hakijoita oli yhteensä 37.

Tavoitteet toiminnalle

1. Autismikirjon lasten vanhemmat, autismikirjon aikuiset sekä läheiset saavat lyhytkestoista, varhaista ja voimaannuttavaa vertaistukea, kun autismikirjon diagnoosi on tuore. Yksinäisyyden ja toivottomuuden tunne heti diagnoosin saamisen jälkeen vähenee.
2. Tieto ja ymmärrys autismikirjon häiriöön liittyvistä erityispiirteistä ja moninaisuudesta lisääntyy yhteiskunnassa ja erityisesti sosiaali- ja terveys- ja kasvatustieteiden toimijoilla. Käsitteiden autismikirjon piirteiden vaikutuksesta ja niihin liittyvistä kuorimittavuuksista lisääntyy ja autismikirjon henkilöt huomioidaan paremmin eri ympäristöissä. Eri tahojen käyttöön ja erilaisiin tilaisuuksiin on mahdollista saada koulutettuja autismikirjon kokemusasiantuntijoita.
3. Vertaistukea on valtakunnallisesti tarjolla niille, jotka eivät ole jäsenjärjestöjen vertaisryhmien toiminta-alueilla, sopivaa ryhmää ei alueellisessa toiminnassa ole tai eivät pysty ryhmämuotoisiin tapaamisiin osallistumaan.
4. Kahdenkeskistä vertaistukea on tarjolla autismikirjon lasten, nuorten ja aikuisten vanhemmille, joiden omalla alueella ei ole vertaisryhmätoimintaa ja jotka eivät pysty tai halua ryhmämuotoiseen vertaistukeen osallistumaan edes netin välityksellä.
5. Autismiliiton jäsenjärjestöjen vertaisryhmien ohjaajilla on tarvittavaa tietoa ja taitoa vertaisryhmien ohjaamiseen sekä mahdollisuus kehittyä ryhmäohjaustaidoissa. He pystyvät vastaamaan myös vertaisosaajatoiminnan kautta tulleiden uusien osallistujien tarpeisiin.

Vertaisosaajien tekemät tukisuhteet vuonna 2021

Vuosi	Lasten vanhemmilta	Autismikirjon aikuisilta	Puolisilta	Muut	Yhteensä
2021	85	42	4	0	131
2020	90	30	8	2	130

Tukisuhteissa saatua palautetta

Se, että toinen elää samanlaisessa tilanteessa saman ikäisen kanssa oli hänelle tärkeä asia. Äidin mukaan kanssani oli helppo ja miellyttävä puhua. Mielellään olisi vielä jatkanut tukisuhdetta, mutta kertoi ymmärtävänsä tukisuhteen luonteen. Koki, että oli saanut minulta paljon sekä tarpeellista tietoa, että tukea ja apua eteenpäin.

Tukisuhteiden määrä on pysynyt jo useamman vuoden määrällisesti suunnilleen samanlaisena. Tukisuhteiden määrän kasvua autismikirjon aikuisten puolella selittää se, että vuonna 2020 ruuhkan vuoksi jonoon jääneet tukisuhteet näkyvät vuoden 2021 tilastossa. Autismikirjon aikuisten tukisuhteet alkoivat ruuhkautua vuonna 2020. Tätä lähdettiin vuonna 2021 purkamaan strukturoimalla toimintaa autismikirjon aikuisten tarpeista käsin ja heidän kokemuksiin kuuntelemalla. Tämä tuotti tulosta vuonna 2021, jolloin ruuhka saatiin purettua. Strukturointia tehtiin muun muassa määrittelemällä tukisuhteiden kesto tarkemmin (lyhytkestoisuus = max. 1,5 kk), laatimalla vastavuoroista viestintää tukevia ohjeistuksia sekä antamalla entistä tarkempaa ohjeistusta tukisuhteiden tukemiseen.

Tukipyyntöjä tuli eri puolilta Suomea, yhteensä 54 eri paikkakunnalta. Tukisuhteiden määrä oli sopiva, sillä vertaisosaajatehtäviä ei olisi pystytty vastaanottamaan enempää. Tukisuhteista suurin osa tehtiin etäyhteyksillä, puhelimitse tai sähköpostilla. Kasvokkain tapaamisten vähyys johtuu osittain korona-ajasta, mutta myös siitä, että tapaamisten sopiminen ennalta tuntemattoman ihmisen kanssa on usein työlästä ja eri paikkakunnilla asuminen ei sitä mahdollista.

Vertaistarina tuotettiin Autismi-lehteen ja nettisivuille. Vertaisosaajatoiminnan viestinnän tueksi tehtiin uudet vertaisosaajaesitteet (kortit). Ensiopas autismikirjon perheille päivitettiin myös visuaalisesti ja se ilmestyi

Olipas kiva kirjoittaa pitkä viesti, kun tietää, että viestin saaja ymmärtää mitä mun elämä on. Monesti oon törmännyt siihen, ettei muiden ihmisten ole kovinkaan helppoa ymmärtää poikkeavia tapoja ja se on yksi syy, minkä takia oon tällä hetkellä kovin yksinäinen.

netissä joulukuussa 2021. Vertaisosaajat ja kokemusasiantuntijat esiintyivät VeKo-toiminnan järjestämässä Tunne Autismi -webinaarissa, jolla oli yhteensä 299 katsojaa.

Vertaisosaajat täyttivät tukisuhteista seurantalomakkeen ja työntekijä ylläpiti tilastointia. Seurannan mukaan kaikki tuensaajat ohjattiin liiton jäsenyhdistysten toimintaan. Tuensaajat pitivät tietoja jäsenyhdistysten toiminnasta tärkeimpänä tietona vertaisosaajatoiminnasta saadun tuen jatkoksi. Vertaisosaajista moni koki saavansa arvostusta tuensaajilta ja VeKo-työntekijöiltä. Vertaisosaajat kokivat myös toivottomuutta, koska palvelujärjestelmä ei usein vastannut heiltä tukea hakevien ihmisten tarpeisiin. Tuensaajista suurin osa ilmaisi tukisuhteen tuoneen helpotusta ja yksin jäämisen tunteen vähenemistä tukisuhteen ansiosta. Suurin osa ilmaisi myös toivon tunteiden lisääntyneen tukisuhteen aikana.

Vertaisosaajatoimintaan tuli vuoden aikana runsaasti tukipyyntöjä, jotka eivät liittyneet vertaistukeen ja joissa elämäntilanteet olivat todella haastavia, tai niissä haluttiin tietoa palvelujärjestelmästä, sosiaali- ja vammaispalvelulaista, tahoista, joissa autismin piirteet tunnistetaan jne. Liiton työntekijä otti 31 tällaista tukipyyntöä hoitaakseen ja pyrki etsimään yhteydenottajille tahon, johon yhteydenottaja voi olla yhteydessä. Yhteydenottajista noin puolet ohjattiin Autismiliiton neuvontapalveluun.

Kokemusasiantuntijatoiminta

Autismiliiton kouluttamat kokemusasiantuntijat ovat autismikirjon henkilöitä ja heidän läheisiään. He välittävät tietoa, esim. sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa, medioissa jne. Kokemusasiantuntijatoiminnassa välitettiin tehtäviä tilaukseen parhaiten sopivalle kokemusasiantuntijalle. Tilausten yhteydessä sovittiin tilaajaan kanssa käytännön asioista sekä tilauksen sisällöistä. Kokemusasiantuntijalle annettiin yksilöllistä tukea liittyen esim. puheenvuoron sisältöön ja käytännön seikkoihin. Toimintaan koulutettiin 15 uutta kokemusasiantuntijaa. VeKo-toiminnassa ylläpidettiin kokemusasiantuntijoille suunnattua Facebook-ryhmää.

Kokemusasiantuntijatoiminnan kautta välitettyjen tehtävien määrä kasvoi edellisvuodesta (75). Vuoden 2021 aikana kokemusasiantuntijoilta tilattuja tehtäviä oli 110. Tilausten määrän kasvua selitti se, että yhä useammalla taholla tilaisuuksia järjestettiin etäyhteyksin. Uusilla kokemusasiantuntijoilla oli entistä paremmat valmiudet verkossa tapahtuviin tehtäviin, koska kokemusasiantuntijakoulutus järjestettiin kokonaan verkossa. Kaikkiin saapuneisiin tilauksiin löytyi kokemusasiantuntija. Suurin osa tehdyistä tilauksista kohdentui autismikirjon aikuisille.

Palaute

Palautetta kokemusasiantuntijatoiminnasta kerättiin sähköisellä lomakkeella verkossa tilaajilta ja kokemusasiantuntijoilta. Palautetta saatiin 47% tilaajista. Kaikki vastanneet arvioivat kokemusasiantuntijan käytön olleen hyödyllistä ja antoivat tästä parhaan arvosanan (k.a. 5). Palautteessa he kertoivat käsityksensä autismikirjon piirteiden vaikutuksesta ihmisten elämään lisääntyneen. Kokemusasiantuntijan kautta he olivat saaneet uutta näkökulmaa autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä haasteisiin. Ymmärrys autismikirjon piirteisiin liittyvistä kuormitustekijöistä (mm. aistiherkkyydet, toiminnanohjauksen vaikeudet) lisääntyi ja tietoa pystyi peilaamaan omaan työhön. Lisäksi ymmärrys autismikirjon moninaisuudesta lisääntyi. Erityiskiitokset kokemusasiantuntijat saivat avoimuudesta, rehellisyydestä ja persoonallisuudesta. Kaikki vastanneet olivat valmiita jatkossakin käyttämään kokemusasiantuntijaa tilaisuuksissaan.

”Kyllä, saimme ensikäden kokemusta siitä, millaista voi olla elämä autismikirjolla. Kokemusasiantuntijat kertoivat siitä, miten he kokevat arkiset asiat ja myös yleisellä tasolla aistiherkkyyksiin liittyvistä haasteista ja mahdollisuuksista.”

Tehtäviä tehneistä kokemusasiantuntijoista palautteeseen vastasi 64%. Heidän arvionsa tiedon hyödyllisyydestä kohderyhmälle oli hieman tilaajien kokemusta alempi (k.a. 4).

Kokemusasiantuntijat kertoivat palautteessaan kuulijoita kiinnostaneen mm. aistien erityispiirteet, vuorovaikutukseen ja kommunikaatioon liittyvät vaikeudet, kouluun ja opiskeluun liittyvät kysymykset (autismikirjon kannalta), läheisten suhtautuminen diagnoosiin, saatu tai saamatta jäänyt tuki/kuntoutus autismikirjon henkilön kannalta. Kokemusasiantuntijalle antamassaan palautteessa kohderyhmään kuuluneet olivat kertoneet kokemusasiantuntijalle pitäneensä hänen osuuttaan hyödyllisenä ja ymmärryksen autismikirjoon liittyvistä erityisvaikeuksista lisääntyneen.

”Yleisöltä tuli kysymyksiä liittyen esim. erityiskiinnostuksen kohteisiin, rutiineihin ja niiden huomioimiseen arjessa. Myös aistien toimintaan liittyvät jutut kiinnostivat. Yleisesti ottaen autismi kiinnosti, koska moni oli työskennellyt kirjon henkilöiden parissa ilman kokemusta tai ymmärrystä aiheesta.”

Vuoden 2021 kokemusasiantuntijakoulutus järjestettiin koronatilanteen johdosta kokonaan verkossa. Koulutus oli alueellisesti suunnattu pääkaupunkiseudulle ja Uudellemaalle. Verkkomuotoisuus muutti koulutuksen rakennetta siten, että koko koulutusryhmän tapaamisten lisäksi muodostettiin kolme pienryhmää, jotka tapasivat kolmesti yhteistapaamisten välillä. Koulutukseen hakijoita oli jälleen runsaasti ja heistä koulutettaviksi valittiin 15 henkilöä. Koulutus pidettiin totutusti tammi-maaliskuun välillä.

Koulutuksen palautekyselyyn vastasi 12 henkilöä eli 80%. Tärkeimmäksi motivoivaksi tekijäksi kokemusasiantuntijana toimimiselle nousi halu vaikuttaa autismikirjolla olevien aseman parantamiseksi omaan kokemukseen pohjaavan tiedon kautta. Muita tekijöitä olivat autismikirjon monimuotoisuuden esillä pitäminen, perheiden asema/tilanne, työelämään ja kouluun liittyvät kysymykset autismikirjon vaikuttaessa elämään.

Vuoden 2021 syksyllä järjestettiin kolme kokemusasiantuntijoiden ryhmätapaamista verkon välityksellä. Tapaamisiin osallistui 19 kokemusasiantuntijaa. Tapaamiset koettiin arvokkaaksi tavaksi vaihtaa kokemuksia, saada vertaistukea ja tietoa eri puolilla maata olevilta verkoston toimijoilta.

Kokemusasiantuntijatoiminnalle medianäkyvyyttä toi vuoden aikana Autismi-lehdessä julkaissut kokemustarinat ”Matkalla omaksi itseksi” 1/2021 ja ”Lapsi on paljon enemmän kuin diagnoosi” 3/2021. Lisäksi liiton kokemusasiantuntijoita tilattiin haastatteluihin valtamediaan (YLE, STT, MTV) ja erikoislehtiin (Ylioppilaslehti, Tunne & Mieli, Ketju, Oma Aika).

Nettivertaisillat

VeKo-toiminnassa jatkettiin keväällä 2020 korona-ajan tuomien haasteiden vuoksi aloitettujen nettivertaisiltojen järjestämistä, koska osallistujat sitä toivoivat ja kokivat ne heille ainoaksi vertaistuen mahdollisuudeksi.

Autismikirjon lasten vanhempien vertaisilloissa vertaisohjaajina toimivat Autismiliiton vertaisvanhemmat. Vertaisvanhempitoiminta muutettiin kesällä 2021 vastaamaan nettivertaisiltojen tarpeita, koska vanhanmuotoiselle kahdenkeskiselle vanhempien väliselle vertaistuelle ei enää ollut kysyntää. Jäsenyhdistysten toiminta vastaa siihen tarpeeseen. Nettivertaisiltojen osallistujat olivat suurimmaksi osaksi paikkakunnilta, joissa ei vertaistoimintaa vanhemmille ollut tai ne olivat korona-ajan epävarmuuden ja säästöjen vuoksi tauolla. Vanhemmille nettivertaisiltoja järjestettiin 11 kertaa ja osallistujia niissä oli yhteensä 41. Yksi näistä illoista kohdennettiin toiveiden perusteella nuorten vanhemmille, koska kokemukset lapsen ja nuoren vanhemmuudesta eroavat toisistaan.

Autismikirjon aikuisten kumppanien ja puolisoitten vertaisiltoja jatkettiin, koska tälle viitekehykselle vertaistoimintaa ei ole kuin satunnaisesti joillakin paikkakunnilla. Puolisot ja kumppanit ilmaisivat tarvetta omien kokemusten jakamisesta samaa kokeneiden kanssa. Autismiliiton VeKo-toiminnassa aloitettiin loppuvuodesta myös yhteistyö Parisuhdekeskus Katajan Tupas -hankkeen kanssa VeKo-työntekijöiden osaamisen kehittämiseksi parisuhteeseen liittyvissä asioissa. Kumppaneiden ja puolisoitten nettivertaisiltoja järjestettiin seitsemän ja osallistujia niissä oli yhteensä 23.

Suomen Kasper ry:n Voikukkia -toiminnan kanssa yhteistyössä jatkettiin nettivertaisiltojen järjestämistä autismikirjon lasten vanhemmille, joiden lapsi on sijoitettu tai huostaanotettu. Autismikirjon lasten suuri osuus sijoitettujen ja huostaanotettujen lasten määrästä on yleisesti tiedossa, ja vanhemmat toivoivat tämän ainutlaatuisen vertaistuen jatkumista. Osallistujat ovat kokemustensa vuoksi kohderyhmänä herkkä ja haavoittuva.

Osassa illoissa mukana oli Autismiliiton VeKo-työntekijän lisäksi Voikukkia -toiminnan vertaisohjaaja. Vertaisilloissa vanhempien yksinjäätymisen kokemukset nousivat vahvasti esiin. Vanhemmuuden jatkuminen huostaanoton ja sijoituksen jälkeen herätti vanhemmissa tunteita, joita he eivät olleet aiemmin päässeet vertaisten kanssa jakamaan. Kokemukset tuista ja palveluista vaihtelivat vanhemmilla paljon, mutta yhteistä oli kokemus siitä, että he eivät olleet tulleet vanhempi-na kuulluiksi ja huomioituiksi oman lapsensa asioissa. Sijoitettujen ja huostaanotettujen lasten vanhempien nettivertaisiltoja järjestettiin seitsemän ja osallistujia niissä oli yhteensä 27.

Vertaisryhmäohjaajien koulutus ja tuki

Tavoitteena oli, että Autismiliiton jäsenyhdistysten vertaisryhmien ohjaajilla olisi riittävästi tietoa ja taitoa vertaisryhmien ohjaamiseen ja että uusia ohjaajia saataisiin mukaan vastaamaan jäsenjärjestöjen tarpeisiin. Vuoden aikana vertaisryhmille koulutettiin uusia ohjaajia ja jo ohjaajina toimivien ryhmänohjaustaitoja päivitettiin. Lisäksi vertaisryhmien ohjaajille suunnattua nettisivustoa liiton vertaistukisivuston yhteydessä ylläpidettiin, samoin kuin ohjaajille suunnattua Facebook-ryhmää.

Koronatilanne oli vaikuttanut jo edellisenä vuonna koulutusten järjestämiseen. Vuoden 2020 lopulla oli kokeiltu ensimmäistä verkossa järjestettävää koulutusta. Koronatilanteen jatkuessa ja verkkokoulutuksesta saatujen hyvien kokemusten perusteella vuoden 2021 koulutukset päätettiin järjestää kokonaan verkossa. Verkossa pidettävä koulutus mahdollisti laajan osallistumisen eri puolilta maata. Toinen koulutus ajoitettiin keväälle ja toinen syksyyn. Molempiin järjestettyihin koulutukseen kysyttiin sinne hakeneilta toiveita koulutuksen sisällön suhteen. Suurimpana tarpeena olivat käytännön vinkit sekä ryhmänohjaukseen että varsinaiseen sisältöön liittyen. Kahden verkkokoulutukseen osallistui yhteensä 14 ohjaajana jo toimivaa tai ohjaamista suunnittelevaa henkilöä eri puolilta maata. Kaikki koulutuksiin osallistuneet kertoivat palautteessaan suosittelevansa koulutusta myös muille. Yhden vastaajan palaute kiteyttää koulutusten antia:

”Koulutus selkeyttää mistä vertaistoiminnassa on kyse ohjaajan näkökulmasta. Tämän jälkeen on helppo aloittaa ryhmänohjaaminen.”

Vuoden 2021 tilastoa kokemusasiantuntijatoiminnasta

Toiminnassa aktiivisesti mukana olevat:

autismikirjolla olevat aikuiset 35
läheiset 31
yht. 66

Kokemusasiantuntijatehtäviä oli 110.

Tehtävistä verkossa tapahtui 92%.

Tehtävien jakautuminen:

68,9% Autismikirjon aikuisille
31,1% Läheisille

Tehtävien jakaantuminen eri aloille:

sosiaali- ja terveysala 36%
kasvatusala 24%
yleinen yhteiskunnallinen vaikuttaminen 43%.
40% kokemusasiantuntijatehtäviä tilanneista toimijoista uusi tilauksensa vuoden aikana.

Vertais- ja kokemustoiminnan päällikkö Elina Vienonen Autismin talvipäivillä.

Myös autismikuntoutuskoirat Banksie ja Ekko esiintyivät talvipäivillä.

5. ASKEL AIKUISUUTEEN -PROJEKTI (2019-2021)

Vuosi 2021 oli Askel aikuisuuteen - Autismikirjon nuoren elämän siirtymävaiheiden tuki -projektin viimeinen kokonainen toimintavuosi.

Hankkeen tavoitteet

Autismikirjon 14-28 -vuotiaiden nuorten itsenäistymiseen ja jatko-opintoihin liittyvien valmiuksien ja taitojen vahvistamisessa tarvittavan tiedon lisääminen.

Autismikirjon nuoren vanhemmat saavat tietoa tuen tarpeista ja saavat uusia keinoja tukea nuorta valmistautumisessa itsenäistymiseen ja jatko-opintoihin liittyviin siirtymävaiheisiin ja itse siirtymävaiheissa.

Ammattihenkilöillä (opetus- ja kasvatustyö, sosiaalityö, palvelut) saavat välineitä, joiden avulla on mahdollista tukea autismikirjon nuorta siirtymävaiheisiin valmistautumisessa sekä saada tietoa tuen tarpeesta siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeen.

Projektin toiminta

Vuoden 2021 aikana jatkettiin verkkosivustolle kootavan materiaalipankin sisältöjen suunnittelua ja koostamista ja sivuston teknistä työstämistä, joka vaati projektin henkilökunnalta paljon paneutumista ja uuden opettelua. Sivustolle suunniteltiin ja tuotettiin opasvideo. Ennen sivuston julkaisemista järjestettiin sivuston toiminnallisuuksia ja käyttökokemusta koskeva testivaihe. Testaus toteutettiin liiton henkilökunnan sekä kohderyhmistä valittujen vapaaehtoisten voimin. Testivaiheesta kerättyä palautetta hyödynnettiin sivuston sisällön ja ulkoasun jatkokehittämisessä.

Valmis materiaalipankki www.askelaikuisuuteen.fi julkaistiin huhtikuussa 2021. Tämän jälkeen jatkettiin sivustolle tuotettuun aineistoon ja aihepiiriin liittyvän ja sitä täydentävän Autismikirjo nuoruusiässä -op-

paan suunnittelua ja kirjoittamista. Opas valmistui ja julkaistiin syksyllä 2021. Verkkosivuston markkinoinnin tueksi suunniteltiin ja tilattiin markkinointimateriaalia (kangaskassit, heijastimet). Projektin tuotoksia markkinoitiin eri verkostoille (ml. ohjausryhmässä edustettuna olleet tahot ja autismikirjon ammattilaisten AUNET -verkosto) ja sidosryhmille sekä mm. järjestöjen esittelypäivillä Oulussa (OYS joulukuu 2021) ja lehtiartikkeleissa. Autismikirjon nuorille järjestettiin siirtymävaiheisiin liittyvä chat-keskustelu Tukinetissä.

Koulutukset ja webinaarit: suunniteltiin ja toteutettiin kaksi siirtymävaiheisiin liittyvää webinaaria (projektin kohdealueet webinaarien markkinoinnin pääkohdealueina), tilauswebinaari Keski-Pohjanmaan edulle ja projektin loppuwebinaari 2.12.2021.

6. VIESTINTÄ

Viestintä Autismiliitossa on pienistä resursseista huolimatta suunnitelmallista ja tehokasta. Autismiliiton viestinnän päätavoitteina on autismitiedon lisääminen, saavutettava viestintä ja liiton aseman vahvistaminen autismialan asiantuntijana.

Tavoitteiden toteuttamiseen

- jaamme liiton viestintäkanavissa sekä mediassa ajankohtaista, luotettavaa ja kokemuspohjaista autismitietoa
- nostatamme keskustelua vuoden kärkeemien ympärillä ja toteutamme kampanjoita
- tuotamme ja julkaisemme Autismi-lehteä, erilaisia oppaita ja materiaalia mm. liiton verkkosivuille
- järjestämme webinaareja, koulutuksia ja tapahtumia
- teemme näkyväksi liiton omia palveluita ja vaikuttamistyötä
- tuemme jäsenyhdistysten viestintää

Autismiliiton toiminnan onnistumista vuonna 2021 arvoivat liiton henkilökunta (n=10), liittohallitus (n=8) sekä jäsenyhdistysten edustajat (n=16), lisäksi myös Autismiliiton sidosryhmät (n=89). Vastaajat arvioivat viestintään liittyviä väitteitä neljän pisteen skaalalla (maksimi=4).

Yleisesti vastaajat olivat sitä mieltä, että liitto on onnistunut perustehtävässään eli tiedon lisäämisessä autismikirjosta ja autismikirjon ihmisten tarpeista (palautteen keskiarvot vaihtelevat välillä 3,4-4). Myös liiton välittämää tietoa pidettiin luotettavana ja ajankohtaisena (vaihteluväli 3,1-4). Lisäksi vastaajat olivat arvioineet Autismi-lehden (k-a vaihteluväli 3,4-3,9), verkkosivujen sisällön (k-a vaihteluväli 3,4-3,7) sekä liiton tuottamat materiaalit ja oppaat hyödyllisiksi (k-a vaihteluväli 3,7-4).

Taulukko: Viestintäkanavien seuranta vuosina 2016-2021

Viestintäkanava	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos
Uutiskirjeen tilaajat		555	-	2722	3026	3518	+14%
Verkkosivujen kävijät	85 627	204 648	275 611	376 586	368 952	480 085	+23%
Seuraajat Twitterissä	1620	2184	2720	3200	3612	4039	+10,6%
Seuraajat Facebookissa	4380	6389	8129	9864	11 718	15 631	+20,7%
Seuraajat Instagramissa				1602	2875	4815	+40,3%
Youtuben tilaajat				468	821	1184	+30,7%

Viestinnän saavutettavuuteen liittyvät väittämät saivat matalimmat pisteet (k-a vaihteluväli 2,9-3,5). Saavutettavuus on ollut liiton viestinnän tavoitteissa vasta vähän aikaa ja se ei ole vielä näkynyt kovin vahvasti toiminnassa. Saavutettavuus on myös laaja käsite ja voi tarkoittaa eri ihmisille eri asioita, esimerkiksi selkokielen käyttöä tai kuvilla tuettua kommunikaatiota.

Vuoden 2021 viestinnästä yleisesti

Jatkuneiden koronarajoitusten vuoksi suurin osa vuoden 2021 tapahtumista ja koulutuksista järjestettiin etänä – mukaan lukien liiton suurimpiin tapahtumiin lukeutuva Autismin talvipäivät ja autismitietoisuuden viikko. Verkkotapahtumat lisäsivät liiton tapahtumien ja tiedon saavutettavuutta, sillä verkon kautta osallistuminen oli monelle vaivattomampi ja edullisempi vaihtoehto.

Liiton tarjottava videomateriaali Youtube-kanavalla lisääntyi ja monipuolistui luento- ja kokemusasiantuntijoiden puheenvuorotallenteiden ansiosta. Tallenteet mahdollistivat sen, että ne pystyi katsomaan myös myöhemmin ja niihin pystyi tarvittaessa palaamaan. Liiton sosiaalisen median seuraajamäärät jatkoivat vuoden aikana kasvuaan.

Vuoden pääteemoja

Autismiliiton viestinnässä vuoden kärkeemoja olivat autismikirjon ihmisten mielen hyvinvointi / onnellisuus, nuorten siirtymävaiheet sekä asenteet autismikirjoa kohtaan. Liitto reagoi kannanotoillaan ja mielipidekirjoituksillaan myös ajankohtaisiin aiheisiin. Vaikuttamistoiminnan näkyvyyttä parannettiin lisäämällä kannanottojen ja lausuntojen näkyvyyttä nettisivuilla ja jakamalla niistä tietoa sosiaalisessa mediassa.

Liiton kokemusasiantuntijatoiminta, vertaisosaajatoiminta ja vaikuttamistoiminta näkyivät säännöllisesti liiton uutiskirjeissä ja Autismi-lehdissä. Askel aikuisuuteen -projektin myötä tietoa jaettiin myös nuorten siirtymävaiheista.

Verkkosivut

Autismiliiton verkkosivuja päivitettiin säännöllisesti. Erityisesti ajankohtaista-palsta, tapahtumakalenteri sekä kannanottojen ja lausuntojen alasivut pidettiin ajan tasalla.

Liiton verkkosivuilla oli vuoden aikana 480 085 vierailua, joka on 23% enemmän kuin vuonna 2020, jolloin tapahtui yllättävä notkahdus sivujen kävijämäärässä (Taulukko). Tämä kertonee siitä, että yhteiskunta oli palautumassa ensimmäisen koronavuoden jäljiltä jos-sain määrin normaaliin.

Vuoden 2021 aikana panostettiin pääasiallisesti liiton uusien nettisivujen tekemiseen. Verkkosivujen uudistusprosessi käynnistyi vuoden 2020 lopussa yhteistyökumppanina Poutapilvi Oy. Autismiliiton työntekijät osallistuivat laajamittaisesti uusien kotisivujen sisälön suunnittelemiseen ja toteutukseen. Tavoitteena oli saada uudet sivut valmiiksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Sivujen julkaisu siirtyi kuitenkin vuoden 2022 alkuun.

Uusien sivujen suunnittelussa kiinnitettiin erityistä huomiota nettisivuille asetettuihin saavutettavuusvaatimuksiin. Paljon panostettiin myös sivuilla käytettävään kieleen sekä sivuston rakenteen ja visuaalisen ilmeen selkeyteen ja rauhallisuuteen. Myös autismitiedon määrää on pyritty lisäämään verrattuna aiempaan sivustoon.

Verkkosivuja varten muutettiin liiton vanhoja oppaita saavutettaviksi tiedostoiksi ja päivitettiin samalla joidenkin oppaiden sisältöjä ja ulkonäköä. Uudistuksen yhteydessä tilattiin myös liiton toimintaa esittelevä video ja otettiin tuoreita valokuvia autismikirjon aikuisista ja lapsista perheineen verkkosivuilla käytettäväksi.

Sosiaalinen media

Autismiliiton sosiaalisen median kanavia päivitettiin päivittäin ja seuraajamäärät kasvoivat edelleen. Someviestintään panostettiin keväällä 2021: materiaalia tuotettiin somekäyttöön ja hyödynnettiin monipuolisesti eri somekanavien mahdollisuuksia (IGTV, tarinat, Stories, kysely, Facebookin kuvakehys, mainokset, sponsoroidut päivitykset).

Facebookissa seuraajien määrä lisääntyi vuoden 2021 aikana reilut 20%. Twitterissä seuraajia tuli lisää 11% ja vuoden loppuun mennessä niitä oli 4039. Instagramissa vuoden 2021 loppuun mennessä liittoa seurasi Instagramissa 4815 ihmistä eli 40% enemmän kuin vuotta aikaisemmin. (Taulukko)

Autismiliiton aihetunniste #TunneAutismi on vakiintunut liiton somepäivitysten yhteydessä ja se on tullut tutuksi myös muiden toimijoiden keskuudessa.

Autismi-lehti

Autismi-lehti on liiton jäsenlehti, joka ilmestyi vuonna 2021 suunnitellusti neljä kertaa. Vaikka Autismi talvipäivät järjestettiin verkkotapahtumana, vuoden ensimmäinen lehtinumero oli sähköisesti saatavilla tapahtuma-alustalla. Printtilehteä toivoneille lehti lähetettiin tapahtuman jälkeen kotiin. Loppuvuoden tilastojen perusteella Autismi-lehti meni 3410 jäsenelle, lehtitilauksia oli 315. Tilaaajien määrä on pysynyt edellisvuoden tasolla.

Lehden teemat:

1/2021 Oppia läpi elämän

2/2021 Terveys ja liikunta

3/2021 Itsenäistyminen

4/2021 Ystävyyden ja ihmissuhteet

Lehdessä jatkettiin tutkimustiedon, henkilötarinoiden (mm. Autismiliiton kokemusasiantuntijoiden ja vertaistarinoiden muodossa) ja ammattilaisten asiantuntijakirjoitusten säännöllistä julkaisemista. Lisäksi oli haastatteluja ja asiantuntijakirjoituksia onnellisuudesta, unesta, stimmauksesta, diabeteksesta, katatoniasta ja ruokavaliosta. Autismikirjosta ja diabeteksesta kertova Autismi-lehden artikkeli julkaistiin myös Diabetes-lehdessä. Jokaisessa Autismi-lehden numerossa oli myös jäsenyhdistysten kirjoituksia.

Autismi-lehdessä ilmestyneitä juttuja julkaistiin valikoidusti liiton verkkosivuilla ja niitä jaettiin myös liiton somekanavissa.

Autismi-lehteä tuotettiin omakustanteisesti lehtitilauksista, mainosmyynnistä ja jäsenmaksuista saatavilla tuotoilla.

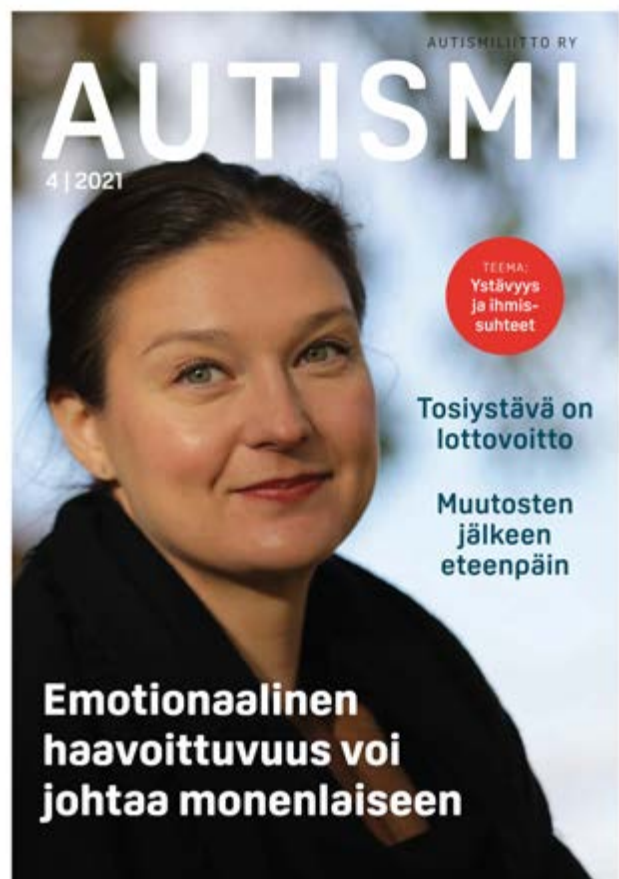
Palautetta lehdestä vuonna 2021:

”Kiitos Autismiliiton lehdessä kerrotusta katatoniasta. Vaikuttaa kovin vaikealta lääkäreidenkään tunnistaa sitä, koska sivuoireet usein sivuaa myös autismiin. Saimme siitä taas kerran yhden sivupolun, jota lähdemme tutkimaan. Tämän kaltaiset jutut, jotka myös liittyvät autismiin vähän ikään kuin piilossa, olisi hyvä tuoda lehdessä esiin. Kiitos!”

”Minä en PÄRJÄÄ ilman sitä tietoa, mikä näissä lehdissä on.”

”Vihdoin saadaan keskustelua ja tietoisuutta Suomesakin PDA:sta. Tätä on odotettu vuosia. Jospa lääkäritkin saisivat täällä tietoa vihdoin.”

Vuonna 2021 toteutuneita juttuja, joissa Autismiliitto oli mukana

- Äiti kertoo Ylelle, miltä tuntuu väijyä omaa lastaan ja vaatia poliisia paikalle kerta toisensa jälkeen – ADHD-lapsista joka neljäs päättyy lastenkotiin, Yle, 27.3.2021
- Tyttöjen autismi jää pimentoon – oululainen Anna-Reeta Pakarinen sai diagnoosin vasta aikuisena. Autismitietoisuuden viikolla muistutetaan, että asenteet luovat autismiystävällisen ympäristön, ei raha, Kaleva, 29.3.2021
- Autismikirjon henkilö kokee maailman omalla tavallaan, Yle, Puoli seitsemän -ohjelma, 2.4.
- Niko tuli taas itkien koulusta kotiin – nyt äidillä on painavaa sanottavaa siitä, miksi nykykoulu on monille autismikirjon lapsille piinaa, Iltasanomat, 1.5.2021
- Autismidiagnoosi aikuisena selitti vuosien hankaluudet, Veikkaus, Inhimillisiä uutisia, 19.5.
- Anne Tilli, 39, sai vasta vuosi sitten selityksen sille, miksi tavallinen arki saa hänet uupumaan – Tällainen on diagnoosi, jonka Elon Musk toi julkisuuteen, Helsingin Sanomat, 25.5.
- Miksi Santeri törmäilee? Lapsen aistipulmat näkyvät väistämättä ryhmäkasvatuksen arjessa. Talentian Kasvu-lehti, 2/2021
- Asperger-ihmisen on vaikea rajata työtään. Työ, terveys, turvallisuus -lehti, 3.8.2021
- Ada on naamioitunut vuosia, eikä enää aina tunnista, millainen oikeasti on – moni autistinen peittelee piirteitään, jotta tulisi hyväksytyksi, Yle, 14.8.2021
- Tarkka havaintokyky esti mahdollisen sähköhäiriön, Ketju-lehti, 16.8.2021
- ”Korjaamista kaipaa ympäristön suhtautuminen – en minä”, Tunne ja mieli -lehti, 26.10.2021
- Päivät teipattuna tuoliin ja yöt kuormaliinoilla kiinni sängyssä – kehitysvammaisen pojan lainvastainen kohtelu ja pahoinpitely hoivakodissa sai jatkua vuosia, Yle, Mot-ohjelma, 8.11.2021
- Pääkaupunkiseudulla asuva Anne tunsi lapsesta asti olevansa eri aaltopituudella kuin muut – myöhemmin vaikeuksien syyksi paljastui Asperger, STT: Yle, MTV ja monet muut STT:n asiakasjulkaisut, 13.11.2021
- Oletko kuin tuomittu epäonnistumaan yhdessä asiassa ja toisessa pärjää hyvin? – Sinulla voi olla synnynnäinen ominaisuus, joka selittää paljon, Keskisuomalainen, 20.11.2021
- Aspergerdiagnoosi loksautti Patrick Lohvansuun sekavan maailman paikoilleen – tietokonemaailmassa on hyvä olla: ”Siellä on vain kyllä tai ei”, Yle, 19.12.2021
- Espoolainen Ulla sai autismikirjon diagnoosin vasta yli nelikymppisenä – tieto toi helpotuksen: ”Olen sattunut geenilotossa saamaan tällaisen”, MTV, 31.12.2021

Autismiliitto seurasi autismiin ja Autismiliittoon liittyvää keskustelua mediassa. Apuna tässä käytettiin mediaseurantapalvelua. Autismiin ja Autismiliittoon liittyvät hakusanat mainittiin 793 artikkelissa (toukokuu-joulukuu 2021, Retrieverin mediaseurantareportti). Usein lehtijutuissa käytetään lähteenä Autismiliiton verkkosivuja.

Uutiskirjeet

Vuonna 2021 lähetettiin suunnitellut kuusi uutiskirjettä. Uutiskirjeille tuli vuoden aikana 492 uutta tilaajaa. Vuoden lopussa tilaajia oli 3518 (+14% edellisvuoteen verrattuna). Uutiskirjeen tilausmahdollisuus liitettiin osaksi kysely- ja tapahtumien ilmoittautumislomakkeita ja sitä markkinoitiin myös sosiaalisessa mediassa uutiskirjeiden ilmestymisen yhteydessä.

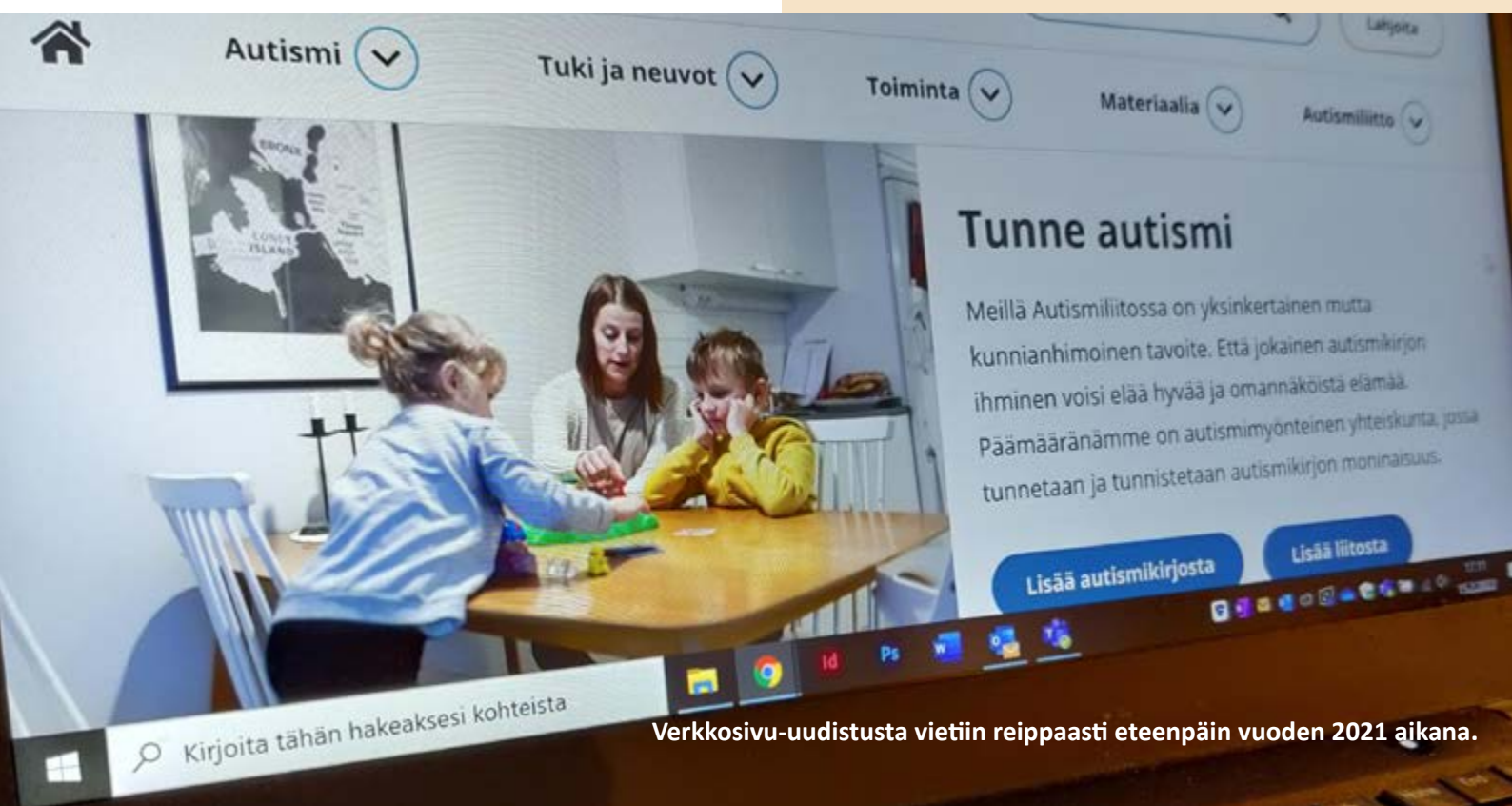
Mediaviestintä

Alkuvuonna 2021 Autismiliitto sai paljon yhteydenottoja eri medioilta. Liitolta pyydettiin joko taustatietoa, asiantuntijalausuntoa, kommenttia tai etsittiin autismikirjoon kuuluvaa haastateltavaa. Vuonna 2021 tällaisia yhteydenottoja oli 28. Kiinnostus autismikirjoon ja neurokirjoon näkyi myös eri medioiden uutisoinnissa liittyen erityisnuorten tilanteeseen, mielenterveysteemoihin, lastensuojeluun, vammaisten asumispalveluihin sekä kouluinkluusioon.

Tiedotteiden jakelussa liitto hyödynsi tiedotejakelupalvelua. Tiedotteita lähetettiin suunnitellusti päätapahtumien yhteydessä (Autismin talvipäivät helmikuussa ja autismitietoisuuden viikko huhtikuussa), lisäksi lähetimme mediatiedotteen Askel aikuisuuteen -sivuston julkaisusta sekä marraskuussa Ylen MOT-ohjelman tapauksen jälkeen.

Autismiliitolta julkaistiin myös mielipidekirjoituksia sekä yksin että yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa:

- 19.2. Neuropsykiatrisesti oireilevat lapset ovat väliinputoajia (Autismiliitto)
- 14.11. Autistisille asiakkaille on turvattava ihmisarvoinen kohtelu (Autismiliitto)
- 22.4. Många elever är inte mogna för att studera i öppna läromiljöer (yhteistyössä Invalidiliiton ja Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf:n kanssa)
- 24.9. Lapsen oikeudesta tukeen on säädettävä täsmällisemmin (OAJ:n johdolla, allekirjoittajina useita järjestöjä)
- 4.10. Autistiselta opiskelijalta evättiin henkilökohtainen apu (Toiminnanjohtaja yhdessä Helsingin vammaisneuvoston Marja Kaitaniemen kanssa)

Verkkosivu-uudistusta vietiin reippaasti eteenpäin vuoden 2021 aikana.

Kampanjat

Autismitietoisuuden viikko 29.3.-4.4. – Asenne ei maksa mitään

Vuonna 2021 Autismiliitto järjesti sosiaalisessa mediassa autismitietoisuuden viikolla kampanjan teemalla Asenne ei maksa mitään. Siihen tilattiin 9 kuvitusta graafikko Netta Lehtolalta. Kampanjaan kuului n. 60 suunniteltua ja aikataulutettua julkaisua liiton sosiaalisen median kanavissa. Useampi autismikirjosta julkaiseva bloggari lähti pyynnöstämme mukaan kampanjaan ja julkaisi viikolla kouluaiheisen kirjoituksen.

Autismitietoisuuden viikko lukuina

- 60 suunniteltua ja ajastettua julkaisua liiton kampanjassa (Facebook, Twitter, Instagram), lisäksi paljon muiden tahojen julkaisujen jakoja
- Netta Lehtolan piirustukset (9 kpl) yhteensä n. 4600 tykkäystä (tilanne 6.4.)
- Jukka Mikkosen video työnantajien näkökulmasta n. 2800 katselua
- Tunne Autismi – Autismitietoisuuden viikko -Facebook-kuvakehyksen käyttö: ladattiin 850 kertaa
- AUTISMIKIRJO JA DIAGNOSOINTI -webinaari 29.3. Osallistujia 500 (osallistujaraja 500), tallennetta katsottu kahden viikon aikana 2556 kertaa. Diagnostointi-aiheisessa webinaarissa osa ihmisistä jäi ulkopuolelle osallistujarajan vuoksi. Webinaarin FB-tapahtumasta oli kiinnostuneita n. 3500 ihmistä. Myöhemmin laitoimme diagnostointiwebinaarin tallenteen pysyvästi Youtubeen.
- AUTISMIKIRJO JA VARHAINEN TUKI -webinaari 31.3. Osallistujia n. 460. Tallennetta katsottiin kahden viikon aikana 976 kertaa.
- AUTISMIKIRJO JA SISARUUS-webinaari 1.4. Osallistujia 212, tallennetta katsottiin kahden viikon aikana 598 kertaa.
- Neuvontapalvelun Facebook-live 1.4. Katsojia liveen aikana n. 55

Askel aikuisuuteen -sivuston lanseerauskampanja 26.4.-2.5.2021

Yhdessä Askel aikuisuuteen-projektin kanssa suunniteltiin somekampanja askelaikuisuuteen.fi-sivuston julkaisemisen ympärille. Sivusto julkaistiin 29.4. Kampanja sisälsi nostoja sivustolta ja sen aineistoja.

Kuntavaalikampanja 24.5.-4.6.2021

Autismiliitto järjesti kuntavaalien alla sosiaalisen median kampanjan. Kampanjaan sisältyi 23 päivitystä liiton vaaliteemoista. www.autismiliitto.fi/kuntavaalit

Aluevaalikampanja, osa 1

Autismiliiton aluevaaliteemat julkaistiin liiton verkkosivuilla loppuvuodesta ja sosiaalisessa mediassa esiteltiin 22.-28.11.2021 liiton aluevaalien pääteemat. www.autismiliitto.fi/aluevaalit

Vertais- ja kokemustoiminnan joulukalenteri

Joulukuussa 2021 toteutettiin jo perinteeksi muodostunut vertais- ja kokemustoiminnan joulukalenteri. Joka aamu avautui uusi luukku, jossa esiteltiin joku sitaatti vertais- ja kokemusasiantuntijoiden tarinoista.

Osallistuminen muiden tahojen kampanjoihin

Autismiliitto osallistui muiden tahojen järjestämiin kampanjoihin jakamalla niiden tuottamia materiaaleja, julkaisemalla omia materiaaleja kampanjan viestillä tai toimittamalla omia materiaaleja kampanjan järjestäjälle.

- Hyvä alku elämälle, joulukuu 2020-lokakuu 2021 (Lastensuojelun Keskusliitto): Lähetimme materiaalia blogia varten, jonka teemana erityistarpeisen lapsen syntyminen perheeseen ja perheen tarvitsema tuki siinä tilanteessa.
- Kehitysvamma ei tartu, asennevamma periytyy, 15.3.-19.3. (Kehitysvammatuki 57)
- Kotimaanapu-hyväntekeväisyyskeräys ja tietoisuuskampanja autismikirjon lasten ja nuorten harrastustoimintaa varten. Kampanjaan liittyvä viestintä liiton kanavissa ja myös yhdistyksiin päin, että voivat hakea avustuksia keräysvaroista. (elokuu)
- Puhevammaisten viikko, 4.-10.10. (Tikoteekki, Kehitysvammaliitto)
- Lasten oikeuksien viikko 15.-21.11.2021 (Lapsiasiavaltuutettu, Omaishoidon verkosto)
- Omaishoidon viikko 21.-29.11. (Ruuhkavuodet. Aina käynnissä. #ruuhkavuodet. Omaishoidon verkosto)
- Siviksen joulukampanja, joulukuu 2021

Autismiliiton vuonna 2021 julkaisemien oppaiden kansikuvat. Oppaiden kuvitukset: Graafinen suunnittelutoimisto Duo.

Julkaisut

Vuonna 2021 Autismiliitto julkaisi poikkeuksellisen paljon uusia materiaaleja:

- Sisaruus ja autismikirjo (2500 kpl)
- Sisaruus ja autismikirjo SWE (1000 kpl)
- Sisaruus ja autismikirjo ENG (1000 kpl)
- Autismikirjo nuoruusiässä (2500 kpl)
- Autismikirjon aikuisen palvelutarpeen arviointi (2000 kpl)
- Aikuisiän toimintakyky autismikirjolla (vain sähköinen jakelu)
- Ikääntyvä autismikirjon ihminen (2000 kpl)
- Kaksi eri vertaisosaajakorttia Emilia (á 500 kpl)
- Kaksi eri kokemusasiantuntijakorttia (á 500 kpl)
- Olet juuri havainnut -kortti 600 kpl (+ ENG 300 kpl)
- Olen autismikirjolla -kortti 600 kpl (+ ENG 300 kpl)
- Autismi ja hyvä olo -kysely, suomenkielinen käännös (sähköinen jakelu)
- AQ-10 -arviointilomakkeen (Autism Spectrum Quotient) suomenkielinen käännös (sähköinen jakelu)

Tilaukset ja palvelut

- Subject Aid -materiaalijakelupalvelun kautta toimitettiin 500 kpl Autismikirjo kouluiässä -opasta oppilaitoksille.
- Tuotettiin 1:47 min pituinen Autismiliiton esittelyvideo (Rantamutikainen Oy)
- Tilattiin spiiikkaus ja uusi ääniraita Autismikirjo, mikä se on -videon. (Rantamutikainen Oy)
- Tilattiin 43 valokuvaa autismikirjon ihmisistä ja heidän perheistään kuvaaja Rami Marjamäeltä (Prokuvat Oy) liiton verkkosivuja ja muita viestintätarpeita ajatellen.
- Ostettiin Shutterstock-kuvapankin käyttöoikeus vuodeksi.
- Ostettiin puolen sivun artikkeli Askel aikuisuuteen -sivustosta Sosiaali- ja kuntatalouslehden Hyvinvointi-teemanumerossa

Muuta

Autismiliiton kuukauden nostot

Liitto alkoi maaliskuussa 2021 tekemään kuukausittain pieniä nostoja Autismiliiton toiminnasta, jotta liiton toiminta olisi läpinäkyvämpi ja tulisi tutummaksi.

Autistic Pride Day 18.6.

Autismiliitto järjesti autistisen ylpeyden päivän kunniaksi virtuaalisen elokuvatapahtuman, jossa päästiin katsomaan dokumenttielokuva How Titanic became my lifeboat islantilaiselta elokuvantekijältä Bjarney Ludviksdottirilta. Elokuvan jälkeen käytiin kokemusasiantuntijoiden paneelikeskustelu, jota juonsi Orjo Pättiniemi (Euroopan Autismikulttuuri Yhdistys ry). Tallenne jäi katsottavaksi viikoksi tapahtuman jälkeen. Osallistujia verkkotapahtumassa: 71, tallenteen katsoi 66 ihmistä.

Canva-ilmoituspohja jäsenyhdistyksille

Autismiliitto yhdessä ADHD-liiton ja Aivoliiton kanssa tekivät tapahtumailmoituspohjan jäsenyhdistyksille sekä kuvalliset ohjeet sen käyttöön.

Vuoden vapaaehtoinen

Autismiliiton vuoden vapaaehtoinen valittiin vuonna 2021 kuudennen kerran jäsenyhdistysten asettamien ehdokkaiden joukosta. Ehdokkaita tuli seitsemän. Liittohallitus valitsi vuoden vapaaehtoiseksi Ville Salmisen (Pohjois-Suomen autismin kirjo ry) ja palkinnon saaja julkaistiin 3.12.2021.

Esteettömyysuunnitelman päivitys

Autismiliiton esteettömyysuunnitelma päivitettiin vastaamaan paremmin liiton toimintastrategiaa. Suunnitelma nimeltään Esteettömyys ja saavutettavuus autismikirjolla ottaa paremmin huomioon myös viestintän ja palveluiden saavutettavuuden.

7. LIITE 1 JA 2, TILINPÄÄTÖS JA TASE 2021

Autismiliitto ry

TILINPÄÄTÖS

Tilikausi

01.01.2021-31.12.2021

Autismiliitto ry

TULOSLASKELMA

Pasilanraito 9 B
00240 HELSINKI
Y-tunnus 1515607-5

	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
Rahayksikkö EURO		
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	441 982,50	508 592,35
Kulut		
Henkilöstökulut	-611 779,55	-616 884,67
Poistot	-42,71	-56,94
Muut kulut	-430 598,94	-451 109,21
Kulut yhteensä	-1 042 421,20	-1 068 050,82
Toiminnanalan kate	-600 438,70	-559 458,47
Tuotto-/kulujäämä	-600 438,70	-559 458,47
VARAINHANKINTA		
Tuotot	47 991,77	45 132,20
Kulut	-2 497,75	-8 356,45
Varainhankinta yhteensä	45 494,02	36 775,75
Tuotto-/kulujäämä	-554 944,68	-522 682,72
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Rahoitustoiminta	3,58	19,91
Kulut		
Rahoitustoiminta	-160,70	0,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	-157,12	19,91
Tuotto-/kulujäämä	-555 101,80	-522 662,81
YLEISAVUSTUKSET		
Yleisavustukset	554 000,00	539 000,00
Yleisavustukset yhteensä	554 000,00	539 000,00
TILIKAUDEN TULOS	-1 101,80	16 337,19
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 101,80	16 337,19

Autismiliitto ry

TASE

Pasilanraito 9 B
00240 HELSINKI
Y-tunnus 1515607-5

Rahayksikkö EURO	31.12.2021	31.12.2020

V A S T A A V A A**PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	128,11	170,82
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	128,11	170,82
Pysyvät vastaavat yhteensä	128,11	170,82

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 260,14	2 993,89
Vaihto-omaisuus yhteensä	2 260,14	2 993,89

Saamiset

Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	8 981,63	14 180,61
Muut saamiset	15 487,28	19 271,02
Siirtosaamiset	37 448,44	67 092,56
Lyhytaikaiset yhteensä	61 917,35	100 544,19

Rahat ja pankkisaamiset	280 712,74	207 733,07

Vaihtuvat vastaavat yhteensä	344 890,23	311 271,15

V A S T A A V A A Y H T E E N S Ä	345 018,34	311 441,97

Autismiliitto ry

TASE

Pasilanraito 9 B
00240 HELSINKI
Y-tunnus 1515607-5

Rahayksikkö EURO	31.12.2021	31.12.2020

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Toimintapääoma (ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä)	96 386,66	80 049,47
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 101,80	16 337,19
Oma pääoma yhteensä	95 284,86	96 386,66

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen		
Ostovelat	28 156,27	8 199,89
Muut velat	12 019,02	18 865,29
Siirtovelat	209 558,19	187 990,13
Lyhytaikainen yhteensä	249 733,48	215 055,31

Vieras pääoma yhteensä	249 733,48	215 055,31

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	345 018,34	311 441,97

TILINPÄÄTÖS

Autismiliitto ry

Pasilanraito 9 B

00240 HELSINKI

Y-tunnus 1515607-5

31.12.2021

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätös on laadittu pien- ja mikroyritysasetuksen 1-4 lukujen pienyrityssäännöksiä käyttäen (PMA 1.1.5.1)

Annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset ja järjestelyt sekä eläkevastuut (PMA 3.7)

Esineoikeudelliset vakuudet, jotka pienyritys on antanut omaisuudestaan (PMA 3.7.1.1)

	2021	2020
Käteispantit	14 190,00	14 190,00
	<u>14 190,00</u>	<u>14 190,00</u>

Taseen ulkopuolisten taloudellisten sitoumusten yhteismäärä (PMA 3:7.1,2)

	2021	2020
Leasingvastuut	1 251,78	6 185,73
Vuokravastuut	72 675,99	129 687,75
Sitoumukset yhteensä	73 927,77	135 873,48

Henkilöstö (PMA 3.11)

	2021	2020
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	13	13

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut

	2021	2020
Palkat ja palkkiot	510 613,92	522 283,88
Eläkekulut	87 401,17	81 995,52
Muut henkilösivukulut	13 764,46	12 605,27
	<u>611 779,55</u>	<u>616 884,67</u>

TILINPÄÄTÖS

Autismiliitto ry

Pasilanraito 9 B

00240 HELSINKI

Y-tunnus 1515607-5

31.12.2021

Oman pääoman muutokset (PMA 1.1.5.2)

	2021	2020
Toimintapääoma (ed. tilikausien yli-/alijäämä) tilikauden alussa	96 386,66	80 049,47
Toimintapääoma (ed. tilikausien yli-/alijäämä) tilikauden lopussa	96 386,66	80 049,47
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 105,38	16 337,19
Oma pääoma yhteensä	95 281,28	96 386,66

This documents contains 7 pages before this page
Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

RIIKKA LOVIISA KIILO

bcea9ccb-bf1b-4af1-a8ec-9c9f1b70ad41 - 2022-03-29 11:18:26 UTC +03:00
BankID / MobileID - aadd3627-c262-4b52-9a7b-940aa85776e1 - FI

TARJA TUULIKKI PARVIAINEN

cfd59d6e-0605-4c18-a66d-d2bf866b3c6b - 2022-03-29 11:50:42 UTC +03:00
BankID / MobileID - e8a89fd3-be1b-4dfd-ba29-de489536deea - FI

PÄIVI MARJAANA NORVAPALO

c936d3b5-c072-46d8-b24d-14ad133a3aa8 - 2022-03-29 13:10:00 UTC +03:00
BankID / MobileID - b2468d7d-d915-4269-a574-9bb1aae46893 - FI

REIJO OLAVI HÄMÄLÄINEN

3af1d035-2ffa-4ced-8fca-0bb807e023e5 - 2022-03-29 22:20:06 UTC +03:00
BankID / MobileID - e79d60af-0ca4-4052-b9d7-8f8fb131bb29 - FI

ANNA-KAISA SIPILÄ

026beba1-883f-474f-b357-bc93b956dd35 - 2022-03-30 15:21:45 UTC +03:00
BankID / MobileID - f036fd8c-3cb4-4a63-b208-4e501bbd2aa3 - FI

Kirsi Johanna Kuisma

84521dfe-5bac-4b45-b38b-3844d984ba8b - 2022-03-30 20:58:58 UTC +03:00
BankID / MobileID - 869fe77d-b4b4-491d-8848-04ba5470308d - FI

PIA MARIA KARASJÄRVI

a07548cf-d7f3-4c14-abf9-8d51c973151b - 2022-03-31 23:27:08 UTC +03:00
BankID / MobileID - 194444d8-2ff2-4b83-a640-b0f4a1fdcfc9 - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

This documents contains 8 pages before this page

Dokumentet inneholder 8 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 8 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 8 sider før denne side

Teemu Heikki Muukkonen

d9c29cc4-c930-40f9-adb1-c85387f31e89 - 2022-04-01 13:46:33 UTC +03:00

BankID / MobileID - c11a8d18-aa98-4488-8f34-79a6a7f5ddaf - FI

KIRSI HANNELE STENMARK

4c41f00b-e717-4073-bd5a-3019f4e6482b - 2022-04-04 17:26:15 UTC +03:00

BankID / MobileID - e189b275-182b-4ff6-925c-ff8e4f8ef4be - FI

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

